

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Volba právní formy podnikání u osob samostatně výdělečně činných

Choise of Legal Form of Business of Self-employed Persons

Student: Lucie Gryczová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Hana Bartková, Ph.D.

Ostrava 2018

Zadání bakalářské práce

Student: **Lucie Gryczová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Téma: **Volba právní formy podnikání u osob samostatně výdělečně činných**
Choise of Legal Form of Business of Self-employed Persons
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Teoretické aspekty osob samostatně výdělečně činných
3. Teoretické aspekty společnosti s ručením omezeným
4. Komparace právních forem podnikání
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

BĚHOUNEK, Pavel. *Společnost s ručením omezeným 2016 – prakticky včetně účetnictví a daní*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2016. 368 s. ISBN 978-80-7554-037-9.

HAKALOVÁ, Jana a Yvetta PŠENKOVÁ. *Daňová evidence. Teorie a praxe*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 128 s. ISBN 978-80-7552-239-9.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelských subjektů I*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2012. 120 s. ISBN 978-80-248-2905-0.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Hana Bartková, Ph.D.**

Datum zadání: 24.11.2017

Datum odevzdání: 11.05.2018

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Přílohy č. 1 a 2 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě dne 11. 5. 2018

.....
Lucie Gryczová

OBSAH

1.	Úvod.....	5
2.	Teoretické aspekty osob samostatně výdělečně činných	7
2.1.	Podnikatel a podnikání	7
2.2.	Živnost a živnostenské oprávnění.....	8
2.2.1	Druhy živnosti.....	8
2.2.2	Ohlášení živnosti.....	9
2.2.3	Žádost o koncesi	10
2.3.	Zdravotní pojištění osoby samostatně výdělečně činné	10
2.3.1	Vyměřovací základ	11
2.3.2	Zálohy na pojistné.....	12
2.4.	Sociální pojištění osoby samostatně výdělečně činné	12
2.4.1	Vyměřovací základ	13
2.4.2	Zálohy na pojistné.....	14
2.5.	Daňová evidence.....	14
2.5.1	Daňové a nedaňové příjmy a výdaje.....	15
2.5.2	Výdaje paušálem.....	16
2.6.	Daň z příjmů fyzických osob.....	20
3.	Teoretické aspekty společnosti s ručením omezeným	23
3.1.	Obecná charakteristika	23
3.2.	Založení a vznik.....	24
3.2.1	Společenská smlouva a zakladatelská listina.....	26
3.3.	Základní kapitál	28
3.3.1	Zvyšování základního kapitálu	28
3.4.	Orgány společnosti	30
3.4.1	Valná hromada.....	30
3.4.2	Jednatel	32

3.4.3	Dozorčí rada.....	33
3.5.	Účetnictví.....	34
3.5.1	Výsledek hospodaření.....	36
3.6.	Daň z příjmů právnických osob.....	36
4.	Komparace právních forem podnikání.....	39
4.1.	Cukrářství a Cukrárna jako osoby samostatně výdělečně činné.....	39
4.1.1	Daňová evidence.....	40
4.2.	Cukrárna a Cukrářství jako společnost s ručením omezeným.....	45
4.2.1	Náklady společnosti.....	45
4.2.2	Základ daně a daňová povinnost společnosti s ručením omezeným	47
4.2.3	Rozdělení výsledku hospodaření	47
4.3.	Komparace výhodnosti forem podnikání	48
5.	Závěr.....	50
	Seznam použité literatury	52
	Seznam zkratk.....	55
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1. Úvod

V dnešní době si lidé mohou svobodně zvolit, jak si budou na své životní potřeby vydělávat. Často se rozhodnou pro závislou činnost, tedy zaměstnání, avšak pro mnohé je taková situace z různých důvodů nepřijatelná, nevyhovující nebo třeba chtějí vyzkoušet, co dovedou jako podnikající osoby. Podstatné je mít nápad, který se dá nejenom zrealizovat, ale obstojí i v kvantu jiných podnikatelů a společností, jež měli obdobný nebo stejný nápad, a mnohdy ho dovedly k větší dokonalosti a konkurenceschopnosti. Důkazem toho, že jenom nápad nestačí jsou mnohé firmy, které musely se svou činností skončit, jelikož nesvedly zaujmout stabilní pozici na trhu a udržet se v provozu. Aby nápad nezůstal pouze nápadem, a mnohdy i životním nesplněným snem člověka, a dotýčný dosáhl uspokojivé pozice na trhu, je potřeba plánovat, předvídat, a především správně se rozhodovat.

Jedním z nejdůležitějších rozhodnutí ještě před začátkem realizace plánu je volba právní formy podnikání, ze které bude subjekt celkově vycházet. Nejobvyklejší volbou bývá začít podnikat jako osoba samostatně výdělečně činná, kdy se postup k zahájení činnosti odvíjí především podle oblasti, v níž se dotýčná osoba rozhodne podnikat. Důležitým faktorem jsou nároky na vybavení potřebné k provozování činnosti. Mnohdy je nezbytné si zařídit pro činnost přizpůsobené prostory, přičemž není neobvyklé, že těmito prostory je místo bydliště osoby. Jelikož je všeobecněji snazší nebýt na podnikání sám, často si dva podnikatelé navzájem různými způsoby vypomáhají. Někdy vyplyne mezi podnikateli otázka, zda nezkusit podnikat společně ve formě společnosti, nicméně tento krok bude mít dopad na podnikání obou osob a dojde k mnohým změnám, například se rozhodne, zda ponechat provozovnu obou osob. Je tedy potřeba si důkladně rozmyslet, zda ke vzniku společnosti přistoupit.

Zaměřením bakalářské práce je výhodnější volba mezi podnikáním jako dvě osoby samostatně výdělečně činné a jako společnost s ručením omezeným. Nicméně k porovnání je třeba znát i teoretická fakta týkající se osob samostatně výdělečně činných, která jsou uvedena v první části práce, přičemž kromě základní charakteristiky, druhů živností a základních údajů o vedení daňové evidence, se v práci budou popisovat možnosti využívání automobilu v podnikání a následného uplatnění výdajů a také otázky uplatňování výdajů za energie v případě, že prostory sloužící k podnikání jsou v místě bydliště. V bakalářské práci budou jakožto neopomenutelné aspekty podnikatele předloženy údaje o sociálním a zdravotním pojištění včetně způsobu jejich výpočtu, přičemž tato popisující část bude zakončena způsobem výpočtu daně z příjmů fyzických osob.

Je nezbytné uvést také teoretické podklady společnosti s ručením omezeným. V kapitole věnující se této problematice bude popsána základní charakteristika, aspekty založení a vzniku společnosti, základní kapitál a jeho navyšování. Text se bude týkat i orgánů ve společnosti s ručením omezeným včetně způsobů, jakým mohou dění ve společnosti ovlivňovat, následovat budou základy účetnictví a druhy výsledku hospodaření. Část věnující se deskripci společnosti s ručením omezeným bude zakončena způsobem výpočtu daně z příjmů právnických osob.

V praktické části bakalářské práce proběhne na základě teoretických podkladů z přechozích kapitol srovnání výhodnosti právních forem podnikání prostřednictvím podnikatelů Cukrárna a Cukrářství.

Naplnění cíle bakalářské práce bude dosaženo skrze charakteristiku obou forem podnikání se zaměřením na účetní, daňové a právní faktory a následného srovnání výhodnosti těchto faktorů mezi osobami samostatně výdělečně činnými a společnostmi s ručením omezeným. Pro dosažení požadovaného cíle bude především v teoretické části použita metoda deskripce pro pochopení problematiky právních forem podnikání, přičemž tato metoda bude využita i v praktické části. Nicméně v praktické části budou pro dosažení cíle srovnání v bakalářské práci použity i metody analýzy a komparace.

2. TEORETICKÉ ASPEKTY OSOB SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNÝCH

Pojem osoba samostatně výdělečně činná (dále jen „OSVČ“) používá česká legislativa v zákonech o daních z příjmů (dále jen „ZDP“), o sociálním zabezpečení či o zdravotním pojištění a jiné. Jako OSVČ podle zákona č. 155/1995, o důchodovém pojištění, rozumíme osobu, která vykonává samostatnou výdělečnou činnost nebo spolupracuje při výkonu samostatné výdělečné činnosti, jestliže lze na ni přerozdělit příjmy a výdaje z činnosti podle ZDP. Za samostatnou výdělečnou činnost považujeme podnikání v zemědělství podle zvláštního zákona, provozování činnosti na základě oprávnění provozovat živnost nebo na základě jiného oprávnění, práce společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře ve společnosti nebo pro ni, umělecké a další tvůrčí činnosti a v neposlední řadě také prováděné výkony vlastním jménem, na vlastní zodpovědnost za účelem dosažení příjmů (ČSSZ, 2017).

2.1. Podnikatel a podnikání

OSVČ je především spojována s podnikáním, ať už na základě živnostenského nebo jiného oprávnění. V legislativě se setkáváme s pojmy „podnikání“ a „podnikatel“, kdy do 1. 1. 2014 byl definován pojem podnikání. *„Podnikání se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.“*, jak uvádí zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník § 2 odst. 1.

V současné době již není obchodní zákoník č. 513/1991 Sb. aktuální, i když některá problematika obchodnímu zákoníku stále podléhá, avšak od počátku roku 2014 vstoupil v platnost nový občanský zákoník (dále jen „NOZ“). NOZ popisuje osobu podnikatele, nikoli tedy činnost podnikání. *„Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele. Pro účely ochrany spotřebitele a pro účely § 1963 se za podnikatele považuje také každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele. Za podnikatele se považuje osoba zapsaná v obchodním rejstříku. Za jakých podmínek se osoby zapisují do obchodního rejstříku, stanoví jiný zákon. Má se za to, že podnikatelem je osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona.“*, jak uvádí zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník § 420 a § 421.

2.2. Živnost a živnostenské oprávnění

Jedním z možných – i nejčastějších – způsobů podnikání je vykonávání ekonomické činnosti na základě živnosti a udělení živnostenského oprávnění. Všeobecné podmínky, jenž musí splňovat živnostník, jsou podle zákona č. 455/1991 Sb., živnostenského zákona (dále jen „ŽZ“) plná svéprávnost a bezúhonnost. Svéprávnosti lze dosáhnout v případě neplnoletých, a to přívolením soudu k souhlasu zákonného zástupce k samostatnému vykonávání podnikání. Podmínku bezúhonnosti je potřeba podložit výpisem z evidence rejstříku trestů, a pokud je vyžadován, dokládáme výpis z obdobné evidence z cizích států. Podnikateli je správcem základního registru na základě vzniku oprávnění přiděleno tzv. identifikační číslo (Hakalová a Pšenková, 2016).

2.2.1 Druhy živnosti

ŽZ rozlišuje živnosti ohlašovací a koncesované. V případě ohlašovacích živností je úřad povinen fyzické osobě (dále jen „FO“) živnostenské oprávnění vydat, jestliže splní všeobecné i speciální podmínky, jenž u jednotlivých živností stanoví zákon. Podle zvláštních podmínek, které se právně při vzniku vyžadují ohlašovací živnosti dělíme na živnosti volné, řemeslné a vázané (Hakalová a Pšenková, 2016).

V případě volné živnosti není nutná v podstatě žádná regulace, z důvodu působnosti samotného trhu. Neprofesionální postup podnikatele nezapříčiní větší škodu druhým osobám, pouze se na volném trhu neuchytí a je nucen svou činnost sám ukončit. Volnými živnostmi jsou služby, obchod a výroba, které nenalezneme v přílohách č. 1, 2 a 3 ŽZ.

Mezi řemeslnou činnost patří živnosti, pro které se vyžaduje vzdělání v oboru – středoškolské s maturitou, středoškolské s výučním listem nebo vysokoškolské. Při řemeslných živnostech je vyžadováno, aby činnost byly vykonány odborně, proto se také zpravidla požaduje praxe potvrzená patřičným dokumentem např. pracovní smlouva, avšak přijatelné jsou i doklady o vykonané rekvalifikaci nebo o absolvování alespoň šestileté praxe v oboru nebo v příbuzném oboru s minimálně jednoroční praxí v daném oboru. Za příbuzné obory považujeme ty, jenž využívají ve svých činnostech obdobných profesionálních znalostí a metod. Řemeslné živnosti nalezneme v příloze 1 ŽZ.

Pro vázané živnosti se vyžaduje splnění stejných náležitostí jako v případě řemeslných, nicméně je vyžadována vyšší odborná způsobilost přímo v konkrétním oboru, tedy ne v oboru příbuzném. Seznam vázaných činností a potřebná odborná způsobilost jsou uvedeny v příloze

2 ŽZ. Požadované znalosti i praxe se prokazují doložením dokumentů vydaných uznávaným orgánem (Redakce, 2018).

Stát má zájem mít některé ekonomické činnosti související především s bezpečím občanů pod kontrolou. Tyto živnosti označené jako koncesované jsou z tohoto důvodu regulované státem. FO musí o tzv. koncesi požádat živnostenský úřad, nicméně svolení vydává věcně příslušný správní orgán. Platí, že bez koncese nemůže podnikatel činnost legálně provozovat. Žadatel musí splnit všeobecné i zvláštní podmínky, jenž daná činnost vyžaduje a podložit je potřebnými doklady. Seznam vázaných živností je uveden v příloze 3 ŽZ (Redakce, 2018).

2.2.2 Ohlášení živnosti

FO v případě ohlašovací živnosti musí podle ŽZ nahlásit svou činnost živnostenskému úřadu. Možnosti způsobů ohlášení jsou:

- osobně na obecním živnostenském úřadě – Centrální registrační místo,
- poslat elektronicky – nutnost elektronického podpisu,
- zaslat do datové schránky,
- prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy – Czech POINT.

Tiskopisem pro ohlášení živnosti je jednotný registrační formulář vydávaný Ministerstvem průmyslu a obchodu. FO jím podává souhrnně potřebné náležitosti pro živnostenský úřad, českou správu sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) a zdravotní pojišťovnu. Předchází se tím vyplňování mnohdy stejných informací do jednotlivých formulářů pro jednotlivé instituce. Jednotný registrační formulář má na každé stránce dole uveden číslo vzoru formuláře a informaci, jenž určuje měsíc a rok počátku platnosti formuláře. (Hakalová a Pšenková, 2016).

Formulář je rozdělen na několik částí. Mezi první patří základní a živnostenská sekce, kdy obě jsou potřebné primárně pro živnostenský úřad, poté následují zvláštní části např. přihláška k daňové registraci a k registraci daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) pro finanční úřad, dále ohlášení začátku činnosti a přihláška k nemocenskému pojištění pro ČSSZ nebo oznámení zdravotní pojišťovně o zahájení podnikání.

Veškeré potřebné informace pro podání ohlášení najdeme v § 45 odst. 2 ŽZ. FO ohlašující živnost musí uvést osobní údaje, další informace související s podnikáním, údaje případného odpovědného zástupce a další fakta, které se vyžadují v případě zahraničních FO.

FO k ohlášení dokládá doklady a případné dokumenty, které prokazují požadované náležitosti např. dokazování bezúhonnosti nebo potřebná praxe. Jsou-li požadavky ohlášení podle zákona bez výhrady splněny, je podnikatel zapsán do živnostenského rejstříku číslo (Hakalová a Pšenková, 2016).

2.2.3 Žádost o koncesi

Podnikatel, který žádá o koncesi, odevzdává žádost o její vydání podle § 50 odst. 1 ŽZ na příslušném úřadě. Využívá se jednotný registrační formulář vydávaný Ministerstvem průmyslu a obchodu, u něhož jsou všechny náležitosti stejné jako v případě ohlášení živnosti viz kapitola 2.2.2, avšak navíc se požaduje přiložení informací dle zvláštních předpisů, jako je např. potřebné povolení či stanovisko státního orgánu. V tomto případě se skrze živnostenský úřad předá žádost příslušnému orgánu, jehož vyjádření je pro živnostenský úřad závazné. Proběhne rozhodování, zda podnikatel vyhovuje jak všeobecným, tak zvláštním podmínkám provozování živnosti a zda se nevyskytuje bariéra pro provozování koncese. Pokud živnostenský úřad rozhodne z jakýchkoliv důvodů nepříznivě pro žadatele nebo státní instituce vydá nepříznivou odpověď, žádost o koncesi se neprodleně zamítá. V opačném případě, při kladném vyřízení, FO nabývá oprávnění provozovat živnost číslo (Hakalová a Pšenková, 2016).

2.3. Zdravotní pojištění osoby samostatně výdělečně činné

Platby na zdravotní pojištění (dále jen „ZP“) se odvádějí jako prostředek pro úhradu základní zdravotní péče. Zatížení povinností tyto platby platit jsou zaměstnanci, OSVČ a osoby bez zdanitelných příjmů, kterými jsou např. matky v domácnosti, které se nestarají alespoň o jednu nezaopatřenou osobu do 10 let.

Legislativou, která upravuje ZP OSVČ je:

- zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Výše zdravotního pojištění, kterou bude muset OSVČ platit se vypočte z tzv. vyměřovacího základu, přičemž postup pro jeho výpočet je zakotven v zákoně č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejném zdravotním pojištění ve znění pozdějších předpisů (Červinka, 2018).

2.3.1 Vyměřovací základ

Za vyměřovací základ se pro výpočet ZP u OSVČ považují příjmy ze samostatné výdělečné činnosti snížené o vynaložené výdaje pro jejich dosažení a udržení, ve výši 50 % takto snížených příjmů. Je stanoven i minimální vyměřovací základ, pod který nesmí klesnout hodnota skutečného základu pro výpočet pojistného. Tedy platí, že pokud je vypočtený vyměřovací základ nižší, využije se vyměřovací základ minimální (Hakalová a Pšenková, 2016).

Nicméně tento minimální základ neplatí pro OSVČ:

- jenž má i příjmy ze závislé činnosti a pojistné odvádí v rámci zaměstnání, a toto pojistné vychází alespoň z minimálního vyměřovacího základu pro zaměstnance,
- za kterou platí pojistné stát,
- mající těžké tělesné, smyslové či mentální postižení a je držitelem průkazu pro zvlášť těžce postižené nebo zvlášť těžce postižené s průvodcem,
- má věkový nárok na starobní důchod, ale ostatní podmínky pro jeho přiznání nejsou splněné,
- která celoročně pečuje alespoň o jedno dítě mladší 7 let nebo nejméně o dvě děti mladší 15 let.

Podmínkou je, aby uvedená skutečnost platila po celé rozhodné období (kalendářní měsíc), za nějž pojistné platíme. Právě pro tyto osoby využíváme jako jejich vyměřovací základ reálné příjmy snížené o výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Jejich základ tak může nabývat nižších hodnot než stanovený základ minimální (VZP, © 2018).

Minimální vyměřovací základ za rok se vypočítá jako předpokládaná průměrná mzda stanovená na daný rok vynásobená 50 % násobená počtem měsíců v roce. V roce 2017 je určená průměrná měsíční mzda v hodnotě 28 323 Kč, a v roce 2018 se jedná o částku 29 979 Kč. Pro výpočet záloh se používá vyměřovací základ měsíční (Červinka, 2018).

Výpočet minimálního vyměřovacího základu za měsíc:

$$\bullet \text{ pro rok 2017: } 28\,323 \cdot 0,5 = 14\,161,5 \text{ Kč} \quad (2.1)$$

$$\bullet \text{ pro rok 2018: } 29\,979 \cdot 0,5 = 14\,989,50 \text{ Kč} \quad (2.2)$$

V přechozích letech byl pro OSVČ stanoven i maximální vyměřovací základ, který se počítal nejprve jako 48násobek a později jako 72násobek průměrné mzdy. Během let 2013 až 2015 se účinnost maximálního základu pozastavila, načež byl maximální vyměřovací základ novelizací zákona o pojistném na veřejném zdravotním pojištění definitivně zrušen k 1. lednu 2015 (Červinka, 2018).

2.3.2 Zálohy na pojistné

Zálohy platíme za každý měsíc se zpožděním jednoho měsíce. Například záloha za srpen se platí v září a záloha za září v říjnu, a to vždy do 8. dne na účet příslušné zdravotní pojišťovny podnikatele. Výše zálohy závisí na měsíčním vyměřovacím základu OSVČ a činí 13,5 % z tohoto základu. Ovšem pro podnikatele, pro něž platí minimální základ (viz 2.1 a 2.2), musí platit zálohy alespoň ve výši vypočtené zálohy z takového minimálního základu (viz výpočty 2.3 a 2.4) (Hakalová a Pšenková, 2016).

Minimální měsíční zálohy vypočítáme:

$$\bullet \text{ pro rok 2017: } 14\,116 \cdot 0,135 = 1\,906 \text{ Kč} \quad (2.3)$$

$$\bullet \text{ pro rok 2018: } 14\,989,50 \cdot 0,135 = 2\,024 \text{ Kč} \quad (2.4)$$

2.4. Sociální pojištění osoby samostatně výdělečně činné

Sociální pojištění (dále jen SP) slouží jako platba státu na státní politiku zaměstnanosti, důchodové pojištění a nemocenské pojištění, přičemž účast na nemocenském pojištění OSVČ je dobrovolná. Odvedená částka ovlivní nejen účastníkův starobní důchod, nýbrž i důchod invalidní a pozůstalostní. Z nemocenského pojištění vyplývá částka pro vyplacení nemocenské či peněžitou pomoc v mateřství.

Legislativní úpravu SP OSVČ zajišťují tyto právní předpisy:

- zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (Hakalová a Pšenková, 2016).

Pro účely SP musíme rozlišovat, zda se jedná o podnikatele provozující výkony činnosti hlavní nebo vedlejší. Zpravidla platí, že pokud OSVČ neprokáže, že vykonává činnost vedlejší, považuje se vždy za OSVČ provozující činnost hlavní.

O vedlejší činnosti mluvíme, pokud podnikatel:

- je zaměstnán a vznikla účast na nemocenském pojištění,
- má přiznaný invalidní nebo starobní důchod,
- vykazuje nárok na rodičovský příspěvek či peněžitou pomoc v mateřství, nemocenské kvůli těhotenství a porodu,
- stará se o osobu mladistvou mladší 10 let,
- pečuje o osobu závislou na cizí pomoci ve stupni I, II, III a IV, jenž je osobou blízkou nebo žije s podnikatelem v domácnosti,
- vykonává vojenskou činnost,
- považuje se podle zákona o důchodovém pojištění za nezaopatřené dítě. (ČSSZ, 2017).

Pokud je OSVČ považována za osobu vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost, vzniká u ní povinnost platit pravidelné měsíční zálohy na SP. K vypočtení pravidelných plateb u hlavní činnosti nesmíme využít nižšího základu, než je minimální vyměřovací základ. U podnikatelů provozujících vedlejší činnost vzniká povinnost platit zálohy pouze v případě, pokud přesáhnou za minulý rok rozhodnou částku, kterou je 2,4násobek průměrné mzdy (Hakalová a Pšenkova, 2016).

2.4.1 Vyměřovací základ

Zálohy pro SP se vypočítávají z vyměřovacího základu určeného pro OSVČ. Ten se odvozuje z hodnot příjmů z podnikání nebo z jiné samostatně výdělečné činnosti snížených o výdaje sloužící pro dosažení takových příjmů, kdy z takto snížených příjmů se vezme hodnota 50 %. Každoročně se stanoví tzv. minimální vyměřovací základ, který se použije jako výchozí hodnota pro výpočet záloh v případě, kdy skutečně stanovený základ je menší než minimální (Hakalová a Pšenkova, 2016).

Je potřeba rozlišovat, zda se jedná o podnikatele provozující činnost hlavní nebo vedlejší. U hlavní činnosti je minimální vyměřovací základ stanoven pro rok 2017 ve výši 7 058 Kč měsíčně a u vedlejší 2 824 Kč měsíčně. V roce 2018 se základy zvyšují na 7 495 Kč měsíčně pro hlavní činnost a 2 998 Kč měsíčně pro vedlejší.

Pro účely SP máme stanovený i maximální vyměřovací základ pro OSVČ ve výši 48násobku průměrné mzdy. Rozhodným obdobím je kalendářní rok, kdy porovnáváme souhrn základů pro výpočet pojistného za jednotlivé měsíce s maximálním stanoveným základem.

V případě, že podnikatel překročí hodnotu maximálního stanoveného základu, pak z překročené částky maximální vyměřovací základ se zálohy pro SP neplatí (ČSSZ, 2017).

2.4.2 Zálohy na pojistné

Záloha pro SP je ve výši 29,2 % z vyměřovacího základu, kdy 28 % se využívá na důchodové pojištění a 1,2 % na příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Pro OSVČ provozující hlavní činnost platí, že musí platit alespoň minimální měsíční zálohy (viz vzorce 2.5 a 2.6) (Hakalová a Pšenková, 2016).

Minimální zálohy jsou pro OSVČ s hlavní činností měsíčně:

- *za rok 2017: $7\,058 \cdot 0,292 = 2\,061$ Kč* (2.5)

- *za rok 2018: $7\,495 \cdot 0,292 = 2\,189$ Kč* (2.6)

Minimální zálohy pro OSVČ s vedlejší činností měsíčně:

- *za rok 2017: $2\,824 \cdot 0,292 = 825$ Kč* (2.7)

- *za rok 2018: $2\,998 \cdot 0,292 = 876$ Kč* (2.8)

Minimální zálohy na ZP i SP platí také OSVČ, která provozuje svoji činnost prvním rokem a nemá prozatím částku pro výpočet záloh. Předpisy nám umožňují také platit vyšší zálohy, než jsou nám vyměřené, avšak v praxi se této možnosti zpravidla nevyužívá, jelikož to žádný další přínos pro podnikatele neznamena. Zálohy se ve všech případech zaokrouhlují na celé koruny nahoru (Hakalová a Pšenková, 2016).

2.5. Daňová evidence

Daňovou evidenci (dále jen „DE“) mohou vést FO, které nejsou ze zákona – nebo podle jiného právního předpisu – povinné vést účetnictví a pro vedení DE se sami rozhodnou. DE upravuje ZDP. Hlavním důvodem pro vedení DE je výpočet daně z příjmů fyzických osob (dále jen „DPFO“). V legislativě není přesně upraveno, jak má DE vypadat, ale požaduje se její prokazatelnost v dostatečném členění pro potřeby podnikatele a státních institucí. DE spočívá v odděleném vedení záznamů o příjmech a výdajích a evidencí majetku a dlužích podnikatele. OSVČ podle potřeby vede různé knihy a listiny. Mezi knihy a listiny, jenž může podnikatel vést patří peněžní deník, kniha pohledávek, kniha závazků, kniha (karta) dlouhodobého hmotného/nehmotného majetku, pokladní kniha, kniha jízd, mzdová agenda, kniha evidence DPH a další potřebná evidence (Dušek a Sedláček, 2018).

Peněžní deník slouží k zaznamenání veškerých příjmů a výdajů. Není stanovena jeho forma vedení, ale musí obsahovat minimálně údaje o datumu transakce, označení použitého dokladu (příjmový, výdajový pokladní doklad, výpis z účtu apod.), název transakce, celkovou sumu příjmů a výdajů, přehled o příjmech v členění podle dílčích základů daně (dále jen „ZD“), přehled o DPH, přehled výdajů snižující příjmy, přehled o úpravách podle § 23 ZDP, jenž zvyšují nebo snižují rozdíl příjmů a výdajů. Vše se zapisuje chronologicky, přičemž každému případu náleží jeden samostatný řádek. Zachycují se v něm peněžité i nepeněžité toky. Na konci zdaňovacího období se zjišťují rozdíly ve stavu majetku a dluhů, a o tyto rozdíly se upraví výsledek DE (Dušek a Sedláček, 2018).

Daňovou evidenci jsme v zásadě povinni uchovávat v délce 3 let pro daňovou kontrolu. Běžná lhůta se prodlouží o roky uplatnění ztráty, či o roky finančního leasingu. Existují také jiné právní předpisy, které prodlužují dobu archivace – evidence k DPH na 10 let, mzdové listy na 45 let, doklady o dotacích i více jak 10 let apod.

2.5.1 Daňové a nedaňové příjmy a výdaje

Pro výpočet DPFO je potřeba rozčlenit příjmy a výdaje na ty, které legislativa daňově uznává a na ty, které naopak neuznává. Platí, že daňové příjmy zvyšují ZD a nedaňové příjmy ZD snižují, zatímco daňové výdaje ZD snižují a nedaňové naopak ZD zvyšují (Dušek a Sedláček, 2018).

Za příjmy považujeme peněžité i nepeněžité příjmy, jež OSVČ získala během provozování činnosti. Za daňové se považují ty, které se zahrnují do ZD, jsou z podnikatelské činnosti, jenž OSVČ přijme za zboží a služby, z prodeje obchodního majetku apod. Naopak za nedaňové příjmy nezvyšující ZD považujeme ty, které v minulosti již podlehlly zdanění či zdanění vůbec nepodléhají. V případě, že příjmy obdržíme v jiné, než české měně je naší povinností je přepočítat jednotným kurzem podle § 38 ZDP (Dušek a Sedláček, 2018).

Za výdaje považujeme peněžité či nepeněžité toky, jenž podnikatel vynaložil během zdaňovací období. Za výdaje snižující ZD považujeme finance vynaložené za účelem udržení, zajištění a rozvoje zdanitelných příjmů uvedených v § 24 ZDP, jde například o tvorbu rezerv, nákup materiálu apod. V DE se mohou uznat i náklady, které jsme ve skutečnosti ještě nezaplatili, kdy se toho využívá především v případě odpisů, kdy majetek není zcela zaplacen, avšak jsou splněné zákonné podmínky pro odepisování, nebo se jedná o časové rozlišení finančního leasingu. Nedaňové výdaje neuznáváme za výdaje poskytnuté na udržení, dosažení a zajištění příjmů, a tedy je nelze využít pro snížení ZD (Hakalová a Pšenková, 2016).

2.5.2 Výdaje paušálem

Další možností, jak můžeme uplatňovat výdaje, pokud nechceme využít jejich skutečnou výši, jsou výdaje paušálem. Není přitom podstatné, zda se jedná o plátce DPH nebo ne. Paušální částky jsou uvedeny v procentech v ZDP podle druhu podnikání (Dušek a Sedláček, 2018).

V ZDP jsou procenta pro výdaje a maximální částky, které si může podnikatel při využití paušálu odečíst stanovené následovně:

- ze zemědělské výroby lesního a vodního hospodářství, ze živnostenského řemeslného podnikání, z příležitostné zemědělské výroby ve výši 80 % (max. 800 000 Kč),
- z ostatních živností ve výši 60 % (max. 600 000 Kč),
- z jiné samostatné činnosti ve výši 40 % (max. 400 000 Kč),
- z pronájmů majetku zařazeném v obchodním majetku, z pronájmu ve výši 30 % (max. 300 000 Kč) (Dušek a Sedláček, 2018).

Pro podnikatele je to příležitost využít vyšší výdaje v případě, že jich nedosahuje v dostatečné výši, aby patřičně snížily příjmy, které má na rozdíl od výdajů vysoké. Výhodou u uplatnění výdajů paušálem je kromě snížení základu pro výpočet DPFO i snížení základu, ze kterého se počítá SP a ZP podnikatele. U paušálu máme menší administrativní zatížení, jelikož není potřeba prokazovat veškeré výdaje, nicméně i tak je OSVČ povinna vést přesné záznamy o příjmech a pohledávkách.

Automobil

Jsou různé způsoby, jaké podnikatel využívá v podnikání výdaje za automobil a jakým způsobem je může uplatnit. Liší se především v tom, zda je vozidlo vloženo nebo nevloženo do obchodního majetku OSVČ. Platí, že způsob uplatňování výdajů u motorového vozidla nelze během zdaňovacího období měnit, ať už je vozidlo vloženo do obchodního majetku nebo ne. Pokud je vloženo, máme dvě možnosti, jak uplatnit výdaje. Jednou z nich je využití skutečných výdajů spojených s používáním automobilu v rámci podnikání, druhou je možnost zvolit si paušální výdaje. Paušální výdaje za automobil nelze využít, pokud už podnikatel využívá paušální částku na stanovení celkových výdajů z podnikání, jak již bylo uvedeno v kapitole 2.5.2. (Dušek a Sedláček, 2018).

U automobilu v majetku můžeme uplatňovat ve skutečné výši např. tyto výdaje:

- silniční daň a její zálohy,
- povinné zákonné, havarijní či jiné pojištění,
- veškeré výdaje, které nepřevýší hodnotu pro technické zhodnocení (40 000 Kč),
- opravy, údržba,
- nákup náhradních dílů a pneumatik,
- nákup pohonných hmot,
- parkování apod. (Hakalová a Pšenková, 2016).

V případě uplatnění reálných výdajů jsme povinni vést evidenci jízd. Většinou má podobu knihy, kam se zapisují veškeré cesty vozidlem – soukromé i pracovní. Minimální nároky na údaje v knize jsou datum jízdy, začátek a konec cesty, účel jízdy, vzdálenost v kilometrech, stav tachometru na začátku a na konci období a údaje o automobilu. PHM se hradí ve skutečné výši doložené řádným dokladem a evidencí jízd či základní náhradou PHM – ta se vypočítá jako součin počtu ujetých kilometrů a sazby, jenž uzákonilo Ministerstvo práce a sociálních věcí ve vyhlášce č. 385/2015 Sb. V případě autobusů a nákladních automobilů sazby najdeme v ZDP. Pokud se vozidlo nepoužívá pouze k podnikání, ale i k soukromým jízdám, všechny výdaje se poměrově krátí (Hakalová a Pšenková, 2016).

Uplatnění paušálních výdajů má svoje pravidla, která jsou ustanovena v § 24 odst. 2 ZDP. Maximální paušální výdaj je částka 5 000 Kč za měsíc na jedno motorové silniční vozidlo, přičemž lze tuto možnost využít nanejvýš u třech vozidel za jedno zdaňovací období, a to pouze v případě, že vozidlo podnikatel používá pro udržení nebo zajištění zdanitelných příjmů. Dále nesmí přenechat ani po část měsíce automobil k užívání jiné FO. Může nastat situace, kdy OSVČ využívá auto jak k podnikání, tak k soukromým účelům. V těchto případech lze využít paušální částku sníženou na 80 % původní plné měsíční částky. Tedy maximální částku, jenž může FO využít, pokud vozidlo používá i pro soukromé účely je 4 000 Kč. U paušálu nelze využívat výdaje za PHM a parkovné, nicméně v případě automobilu, kde je vlastníkem OSVČ a automobil je zařazen do obchodního majetku, můžeme ještě přičíst výdaje na opravy a údržbu, pojistné, odpisy atd. za předpokladu, že máme veškeré transakce podloženy patřičnými doklady. Pokud se rozhodneme automobil prodat, použijeme pro výdaje pouze část paušálních výdajů v měsíci prodeje (Dušek a Sedláček, 2018).

Další možností, jak využívat motorové vozidlo, je nevkládat ho do obchodního majetku, ale ponechat ho v soukromém vlastnictví a využívat jej k podnikání dle potřeby. Do daňově

uznatelných výdajů je možné si zahrnout téměř veškeré výdaje včetně základní náhrady jako v případě vložení do obchodního majetku, a navíc ještě náhradu za spotřebu PHM. Náhrada za spotřebované palivo je stanovena výpočtem:

$$\text{náhrada za spotřebované PHM} = (\text{průměrná spotřeba podle technického průkazu} \cdot \text{cena za PHM} \cdot \text{ujeté km}) : 100 \quad (2.9)$$

V případě vozidla, kdy OSVČ použije svůj soukromý automobil, lze využít paušálu místo náhrady za spotřebované PHM. Platí pro něj stejné podmínky jako u již výše uvedeného případu při vložení do podnikání. Jako další si může k paušálu uplatnit i sazbu základní náhrady. Povinností podnikatele je vést knihu jízd, aby bylo možné podložit ujetou vzdálenost, kdy na tomto základě bude řádně vypočtená náhrada, nicméně nelze při tomto případě uplatnit náhradu výdajů za spotřebované PHM (Dušek a Sedláček, 2018).

Provozovna podnikatele a uplatnění výdajů za energie v místě bydliště

Není neobvyklé, že podnikatel si zařídí místo podnikání a často i provozovnu přímo v místě svého bydliště, přičemž je nutné rozlišovat, co je provozovnou a co místem podnikání. Místem podnikání chápeme adresu podnikatele, odkud řídí svou podnikatelskou činnost, kam se mu zasílají dopisy, v případě, že se jedná o FO, není jí dovoleno mít více míst podnikání. V případě společností mluvíme o sídle společnosti. Místo podnikání musí být vymezené přesnou adresou. V případě provozovny se jedná o prostor, na němž skutečně fyzicky dochází k vykonávání podnikatelské činnosti, jedná se většinou o prostor, kde dochází k výrobě, prodeji apod. Legislativou je dovoleno, aby i FO měla více provozoven, nicméně v jejich případě musí být každá provozovna řádně označena „*Provozovna musí být trvale a zvenčí viditelně označena obchodní firmou nebo názvem nebo jménem a příjmením podnikatele a jeho identifikačním číslem osoby.*“ podle § 17 odst. 7 ŽZ. Nicméně, pokud provozovna slouží k poskytování služeb či prodeji, je dále vyžadováno označení „*jménem a příjmením osoby odpovědné za činnost provozovny, s výjimkou automatů; prodejní nebo provozní dobou určenou pro styk se spotřebiteli, nejedná-li se o mobilní provozovnu nebo automat; kategorií a třídou u ubytovacího zařízení poskytujícího přechodné ubytování.*“, jak je stanoveno v § 17 odst. 8 ŽZ (Vesecký, 2015).

Pokud podnikatel provozuje provozovnu, vyžaduje se potvrzení vlastnického práva na prostory, kde se provozovna nachází, ale nemusí jít pouze o potvrzení o vlastnictví prostor. Podnikatel si může prostory pronajímat, potom se vyžaduje potvrzení o takové skutečnosti se souhlasem k provozování živnosti. Dále musí provozovna splňovat způsobilost

pro provozování dané živnosti. Platí totiž, že každá činnost si vyžaduje jinak stanovené podmínky pro její bezpečné a legální uskutečňování. Pokud dochází k úpravě především bytových prostor nebo prostor garáže apod., je nutné povolení příslušného stavebního úřadu, přičemž platí, že změní-li se účel, k němuž bylo stavební povolení vydáno, je potřeba zaopatřit si povolení nové k novému účelu využití. Podkladem pro vydání takového povolení jsou i rozhodnutí od hasičů, kdy provozovna musí splňovat požární předpisy, a také vyjádření hygienické stanice. Hygienické předpisy, jenž musí podnikatel dodržet, aby splnil podmínky pro kladné vyjádření hygienické stanice, jsou různě přísné podle činnosti, jenž bude prováděna, například při výrobě a prodeji dortů a zákusků budou předpisy přísnější než v případě poskytování poradenských služeb (Vesecký, 2015).

V případě, že podnikatel provozuje činnost v místě svého bydliště, kde využívá energie i pro soukromé účely svého bydlení, je možné si nárokovat výdaje, případně náklady, i v rámci svého podnikání jako daňově uznatelné výdaje či náklady. Nejlepším a nejsnazším způsobem je instalace odlišného měrného zařízení pro účely provozovny a pro domácnost, nicméně hlavně v bytech a bytových jednotkách takové řešení není reálné, proto je na podnikateli, aby doložil, jaká část energie je využívána pro soukromé účely a jaká část slouží k vykonávání ekonomické činnosti. Nejběžnějším způsobem pro vykázání energií sloužících k podnikání se využívá procentuální poměr výměry prostor pro podnikání oproti celkové výměře sloužící jak k ekonomické činnosti, tak k bydlení (Kučerová, 2011).

Pokud podnikatel nevede DE, vede účetnictví a stává se účetní jednotkou podle zákona o účetnictví, kdy účetnictví může nebo musí začít vést z následujících důvodů:

- FO je zapsaná do obchodního rejstříku,
- podnikající osoba převýšila obrat 25 000 000 Kč, za předcházející kalendářní rok,
- sami se k vedení účetnictví rozhodli, pokud jim to neukládá jako povinnost žádná legislativa,
- FO, jenž jsou společníky ve firmě, kdy minimálně jeden ze společníků vede účetnictví,
- ostatní FO jimž to jako povinnost stanoví jiný právní předpis. (Hakalová a Pšenková, 2016).

2.6. Daň z příjmů fyzických osob

ZD pro výpočet skutečné daňové povinnosti zjistíme z daňové evidence, účetnictví nebo z příjmů snížené o paušální výdaje, jejichž výše již byla zmíněná. Pro tuto skutečnost je potřeba znát, zda jsou příjmy a výdaje daňové či nedaňové, jak je uvedeno v kapitole 2.5.1., a na jejich základě sestavit ZD. Dále podle ZDP zjistíme, které příjmy nejsou předmětem DPFO, či zda jsou od ní osvobozeny.

Podle § 3 ZDP jsou předmětem DPFO:

- příjmy ze závislé činnosti podle § 6,
- příjmy ze samostatné činnosti podle § 7,
- příjmy z kapitálového majetku podle § 8,
- příjmy z nájmu podle § 9,
- ostatní příjmy podle § 10

Veškeré příjmy snížíme o výdaje nebo paušální výdaje (pouze v případě splnění podmínek v § 7 a § 9 ZDP) a zjistíme jednotlivé ZD. Platí, že u kapitálového majetku a u závislé činnosti nemůžeme mít žádné výdaje, a tedy výsledkem pro tyto ZD nemůže být ztráta. ZD podle § 6 zvyšujeme o SP a ZP, které za zaměstnance platí zaměstnavatel (SP 25 %, ZP 9 %). Celkový ZD získáme součtem dílčích ZD, přičemž ten nesmí být nižší, než je ZD z § 6. V případě celkového ZD máme možnost takový ZD snížit o položky odčitatelné od ZD uvedené v § 34 ZDP. Jsou jimi např. daňová ztráta za posledních 5 let, podpora odborného výzkumu a vývoje. Další možností, jak snížit ZD je využití § 15 nezdanitelných částí ZD, ke kterým patří snížení o bezúplatná plnění při splnění podmínek, kdy dar přesáhne 2 % ZD nebo činí alespoň 1 000 Kč, avšak nejvýše lze odečíst 15 % ze ZD a je poskytnut institucím uvedeným v tomto zákoně, dále penzijní připojištění, pojistné na soukromém životním pojištění, úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání podle zákona o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, odběry krve apod. Po využití možných způsobů, jak snížit ZD, upravený ZD zaokrouhlíme na sto koruny dolů, poté ze získané částky spočteme daň, která činí 15 % (Dušek a Sedláček, 2018).

Výslednou daň můžeme ještě optimalizovat využitím slev na dani a daňového zvýhodnění. Základní sleva na poplatníka, kterou můžeme využít činí 24 840 Kč. Ve stejné výši můžeme uplatnit i slevu na manžela či manželku za předpokladu, že jeho či její příjmy nepřesáhly hranici 68 000 Kč. Můžeme uplatnit i další slevy např. slevu na studenta, na invaliditu, slevu za umístění dítěte, slevu na evidenci tržeb. Po odečtení těchto slev

se nemůžeme nikdy dostat do záporných hodnot, tedy nejnižší možná daň v tomto případě činí 0 Kč, teprve poté můžeme uplatnit ještě daňové zvýhodnění na děti, kdy v tomto případě můžeme jít i do záporných hodnot. Může nastat situace, kdy vzniká daňová povinnost nebo naopak dosáhneme daňového bonusu, přičemž při daňovém zvýhodnění na děti můžeme žádat finanční úřad o vyplacení daňového bonusu prostřednictvím daňového přiznání. Celkový postup při výpočtu daňové povinnosti je znázorněn v Tab. 2.1.

Tab. 2.1 Výpočet daně z příjmu FO

Základ daně podle § 6
Základ daně podle § 7
Základ daně podle § 8
Základ daně podle § 9
<u>Základ daně podle § 10</u>
Celkový základ daně (součet jednotlivých dílčích ZD)
- odčitatelné položky od základu daně z § 34 zákona o dani z příjmů
Upravený základ daně o odčitatelné položky
- nezdanitelné části základu daně z § 15 zákona o dani z příjmů
Upravený základ daně o odčitatelné položky i nezdanitelné části ZD
zaokrouhlení upraveného ZD na stovky dolů
Vypočtená daň 15 % ze zaokrouhleného ZD
snížení daně o slevy podle § 35 zákona o dani z příjmů
Daň upravená o slevy
Úprava o daňové zvýhodnění na děti
Výsledná daňová povinnost/daňový bonus
Odečtení případných záloh na DPFO
Částka k zaplacení na DPFO/přeplatek na zálohách

Zdroj: vlastní zpracování

Pokud nám za poslední zdaňovací období vyšla vyšší daňová povinnost, je pravděpodobné, že budeme v dalším období platit zálohy na DPFO. Jejich výše záleží právě na výši daňové povinnosti z minulého období. Pokud přesáhla 30 000 Kč, ale nedosáhla hranici 150 000 Kč, platí OSVČ zálohy ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti, kdy první zálohu jsme povinni zaplatit do 15. dne šestého měsíce a druhá do 15. dne dvanáctého měsíce zdaňovacího období. V případě, že jsme dosáhli povinnosti zaplatit daň ve výši přesahující

150 000 Kč, platí čtyři zálohy, kdy každá z nich je ve výši $\frac{1}{4}$ poslední známé daňové povinnosti. Zálohy jsou splatné postupně vždy k 15. dni třetího měsíce, šestého měsíce, devátého a dvanáctého měsíce zdaňovacího období (Dušek a Sedláček, 2018).

3. TEORETICKÉ ASPEKTY SPOLEČNOSTI S RUČENÍM OMEZENÝM

„Obchodními korporacemi jsou obchodní společnosti a družstva. Společnostmi jsou veřejná obchodní společnost a komanditní společnost, společnost s ručením omezeným a akciová společnost a evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení.“, jak je uvedeno v zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále jen „ZOK“).

Podle ZOK v § 1 odst. 2 rozčleňujeme obchodní společnosti na osobní a kapitálové zjednodušeně podle faktu, zda společníci ručí celým svým majetkem nebo ručí omezeně většinou do výše svých nesplacených vkladů. K osobním obchodním společnostem řadíme veřejnou obchodní společnost a komanditní společnost, kdy v případě společnosti veřejné všichni společníci ručí za závazky společnosti bez rozdílu a neomezeně, nicméně složitější případ nastává komanditní společnosti, kdy jeden ze zakladatelů ručí za závazky omezeně. I přes tuto skutečnost omezeného ručení, podle legislativy přiřazujeme komanditní společnost k osobním. Za kapitálové společnosti označujeme akciovou společnost a společnost s ručením omezeným (dále jen „s. r. o.“) (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

3.1. Obecná charakteristika

S. r. o. se považuje za nejmladší formu společnosti, kdy je v legislativě poprvé zaznamenána okolo roku 1892 v Německu. Až do roku 1949 byla společnost známá pod názvem „*společnost s ručením obmezeným*“. Změnu provedla novela hospodářského zákoníku č. 103/1990 Sb. obsahující jen 4 paragrafy týkající se s. r. o. platícího do roku 1992, a poté zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník ve znění pozdějších předpisů, podle kterého jsme se řídili až do 31. 12. 2013. V rámci harmonizace české legislativy s předpisy Evropské Unie vstoupila 1. 1. 2001 v platnost novela obchodního zákoníku č. 370/2000 Sb., a k poslednímu dni tohoto roku také novela č. 501/2001 Sb., která opravovala nedostatky dříve zavedené novely. Od počátku roku 2014 s. r. o. podléhá legislativní úpravě obsažené v ZOK a NOZ. Legislativa v NOZ se týká obecné úpravy právnické osoby (dále jen „PO“), kterou pak rozšiřuje právě ZOK. Toto rozdělení můžeme chápat i jako jistou nevýhodu, kdy se vytváří prostor pro případné kolize mezi oběma normami. V tomto případě platí, že speciální úprava, tedy ZOK, je nadřazena úpravě obecné, v našem případě NOZ (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

S. r. o., stejně jako ostatní společnosti, vždy zapisujeme do obchodního rejstříku (dále jen „OR“), kdy díky tomu podle zákona je s. r. o. považována za podnikatele, a tedy jejich smyslem je založení za účelem podnikání. Nicméně podle ZOK je možné zakládat společnosti

i za jiným účelem. Podle nové právní úpravy je také přípustné, aby s. r. o. založil pouze jeden společník, není tedy potřeba minimálně dvou společníků. FO je povolené být jediným společníkem v neomezeném počtu dalších společnostech, přičemž podle staré legislativy platilo omezení na nejvýše tři takové společnosti. Také v jedné s. r. o. jsme schopni mít neomezený počet společníků, což je velká změna oproti předchozímu maximu 50 společníků. Všichni společníci přitom ručí za závazky společnosti společně, nerozdílně a jen do výše svých nesplacených vkladů. Je přípustná i situace, kdy s. r. o. s jediným společníkem založí další společnost, v níž bude jediným společníkem jako PO. Může tak docházet k řetězení společností, které se podle starého obchodního zákoníku zakazovalo (Běhounek, 2016).

3.2. Založení a vznik

Založení a vznik jsou dva nutně po sobě jdoucí kroky k tomu, aby společnost mohla skutečně vzniknout a vykonávat svou činnost. Společnost zakládáme sepsáním společenské smlouvy mezi společníky. V případě jediného společníka zakládající s. r. o. hovoříme o zakladatelské listině. Nadále pod pojmem společenská smlouva budeme v bakalářské práci pro zjednodušení chápat i zakladatelskou listinu, pokud nebude uvedeno jinak. Společníkem v případě založení se může stát v zásadě FO i PO bez rozdílu. Jak již bylo uvedeno výše, počet společníků není nijak omezen a není vyloučeno řetězení společností. Společníci si v rámci založení vyberou obchodní firmu neboli název společnosti, pod názvem bude zavedena společnost do OR a bude pod touto firmou jednat (Běhounek, 2016).

Často se stává, že s. r. o. potřebuje jednat před zápisem do OR, tedy ještě před situací, kdy může jako PO mít práva a povinnosti, například musíme uzavřít nájemní smlouvu, pracovní smlouvu s příštími zaměstnanci, zajistit materiál. V těchto případech česká legislativa upravuje „předběžnou společnost“, kdy za společnost smí jednat jejím jménem kdokoliv, tedy nejenom zakladatel, a to ještě před samotným vznikem. Nicméně v každém případě musí být jasné, že počíná jménem společnosti. Platí, že do 3 měsíců od vzniku může s. r. o. tato jednání převzít, a stane se tak jimi zavázána od počátku. V případě nepřevzetí se zavazuje osoba, která takto jednala (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

Mezi založením a vznikem společnosti je vyžadováno, aby společníci zcela složili veškeré své nepeněžitě vklady a alespoň z 30 % splatili své upsané peněžitě vklady, přičemž společnost s nimi může nakládat až po předložení dokladu o zápisu do OR. Avšak před vznikem společnosti často vznikají. zřizovací výdaje, které ve vyhlášce pro podnikatele definujeme jako sumu vynaloženou na vznik účetní jednotky, například se jedná o různé poplatky, odměny

za zprostředkování, poradenské služby či nájemné. Okolnosti týkající se přijímání a správy vkladů obstarává osoba určená ve společenské smlouvě jako tzv. správce vkladů, kdy jím může být kdokoliv (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

S. r. o. podává návrh na zápis společnosti do OR pomocí elektronického formuláře uveřejněného na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti, kdy webový formulář umožňuje snadné vyplnění doplněné vysvětlivkami týkající se postupu a způsobu při uvádění potřebných informací. Patříčně vyplněný návrh podepisuje každý jednatel, kdy je přípustné i zmocnění třetí osoby, přičemž v případě tištěné formy se vyžaduje úřední ověření podpisů a při elektronické podobě musí být podpisy elektronicky uznávané nebo je formulář zaslán prostřednictvím datové schránky navrhovatele. Z toho vyplývá, že formulář můžeme zaslat ve vytištěné formě na příslušný soud, nebo jej můžeme zaslat elektronicky. S. r. o. tedy oficiálně vznikne zápisem do OR (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

Za nezbytné přílohy, kterými musí být návrh podložen, považujeme:

- společenskou smlouvu,
- doklady o splacení vkladu či jeho části,
- znalecký posudek – u nepeněžitého vkladu,
- souhlas zapisovaných osob,
- oprávnění podnikat,
- právní důvod užívání prostor – místa, kde má s. r. o. sídlo,
- doručovací adresu na území České republiky – pouze pokud je navrhovatelem zahraniční osoba (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

Lhůta pro návrh na zápis, jenž musíme dodržet, činí 6 měsíců ode dne založení společnosti, pokud ovšem není ve společenské smlouvě stanovena lhůta kratší. V případě nedodržení termínu, se u takové s. r. o. postupuje jako při odstoupení od smlouvy zakladateli. Samotný zápis do OR je podmíněn poplatkem soudu. Také je povolený zápis prostřednictvím notáře, jenž sepsal společenskou smlouvu, ten je povinen založit potřebné dokumenty do sbírky listin. V případě notářského zápisu se jedná v konkrétních případech o jednodušší, rychlejší a také levnější variantu zápisu, avšak musíme počítat i s odměnou notáři (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

3.2.1 Společenská smlouva a zakladatelská listina

Jak již bylo zmíněno, s. r. o. se zakládá pomocí společenské smlouvy nebo zakladatelské listiny v případě jednoho společníka. Považujeme ji za stěžejní dokument pro úpravu interních postupů společnosti. Sice s. r. o. může dále rozšiřovat úpravu i v jiných dokumentech, ke kterým řadíme například stanovy, avšak považujeme za důležité věnovat zformulování společenské smlouvy náležitě velkou pozornost především z důvodu ochrany společníků a zamezení možným budoucím problémům pramenícím právě z nedostačující či špatně sepsané společenské smlouvy. Společenská smlouva je akceptována pouze v písemné formě veřejné listiny sepsané notářem, kdy u všech podpisů proběhlo úřední ověření. Při přípravě a v rámci sepisování společenské smlouvy jsme vázáni povinnými údaji vyplývajícími z § 123 NOZ a § 146 ZOK (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

S. r. o. je povinna si zvolit obchodní firmu, přičemž je vyžadováno podle § 424 NOZ, aby se jednalo o název nezaměnitelný s jinou obchodní firmou, kdy nesmí působit klamavě. Jak nám také stanoví legislativa „*Firma obsahuje označení "společnost s ručením omezeným", které může být nahrazeno zkratkou "spol. s r.o." nebo "s.r.o."*“ podle § 132 ZOK.

Do společenské smlouvy se musí dále uvést sídlo podnikání. Postačí uvedení obce, kde se sídlo nachází, přičemž úplná adresa bude uvedena v OR, díky čemuž lze také předejít nucené opakované změně společenské smlouvy z důvodu častého přemístění sídla v rámci jedné obce. Můžeme se rozhodnout mít sídlo i v místě bydliště, byť, avšak NOZ to povoluje pouze v případě, kdy nedojde k narušení pořádku a klidu v domě. Zapisujeme předmět podnikání, kdy je vhodné, aby jím byla jedna z živností uvedena v ŽZ, pokud je smyslem založení společnosti podnikání. V odlišném případě by měla s. r. o. uvést předmět činnosti společnosti. Pokud se jedná o živnost volnou neboli ohlašovací, postačí uvést jako předmět podnikání údaj „výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 ŽŽ“.

Legislativa součástí smlouvy stanovuje i určení společníků. V případech FO je potřeba uvést jejich jméno, bydliště a případně i datum narození, zatímco u PO zapisujeme obchodní firmu a sídlo, případně se považuje za vhodné uvést i identifikační číslo a údaj o zápisu do některého z rejstříků, například údaj o zapsání do OR. Společníci přes společenskou smlouvu mohou upravit také různé druhy podílů týkajících se práv a povinností společníků. Podle ZOK je upraven pouze základní podíl, nicméně právě ve společenské smlouvě je umožněno přiřadit nová práva a povinnosti, kdy tak vytvoříme jiné druhy podílů, například podíly s přednostním právem na výplatu zisku, podíly spojené s osobní účastí na činnosti společnosti. Legislativou nejsou jiné druhy podílů omezeny, nicméně v případě takto

vytvořeného podílu je žádoucí dbát na dostatečné a přesné vymezení, jelikož v opačném případě snadno může dojít k pochybnostem o obsahu práv a povinností týkajících se právě takového podílu. Práva a povinnosti plynoucí z podílu nesmí porušovat zásadu dobrých mravů a veřejného pořádku. Podle ZOK můžeme podíl vyjádřit i cenným papírem, například kmenovým listem (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

Zanesení výše vkladu nebo vklad připadající na podíl nebo podíly do společenské smlouvy je další povinností dle ZOK. Od 1. 1. 2014 je minimální vklad připadající na společníka ve výši 1 Kč, avšak ve společenské smlouvě se společníci mohou domluvit, že jednotlivé vklady přesáhnou hodnotu 1 Kč, přičemž v tomto případě je pro ně povinná výše vkladu uvedeného ve smlouvě. Během založení s. r. o. se v případě smlouvy uvádí zápis o vkladové povinnosti zakladatelů a doby, do kdy je nutné vklad splnit, nicméně v momentě splnění této náležitosti můžeme tento fakt ze společenské smlouvy vypustit (Běhounek, 2016).

Kromě výše vkladu je povinností dle ZOK uvést do společenské smlouvy také výši základního kapitálu. Ten je součtem všech vkladů jednotlivých společníků. Základnímu kapitálu se ještě budeme podrobněji věnovat v kap. 3.3.

V případě jednání s třetí osobou společnost zastupují jednatelé, jejichž počet a způsob jakým mohou jednat za společnost jejím jménem je upraven ve společenské smlouvě. Platí, že pokud je jednatelem pouze jedna osoba, zastupuje společnost ve všech věcech v plném rozsahu. V období před vznikem společnosti se kromě jednatelů určí i tzv. správce vkladů, přičemž může jít o FO nebo PO, jehož úkolem je přijímat a spravovat vklady, ať už se jedná o vklady peněžité nebo nepeněžité. Na rozdíl od údajů o jednatelích můžeme po vzniku s. r. o. správce vkladu ze společenské smlouvy vypustit (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

Za úpravy, které jsou nepovinné, ale považuje se za vhodné je do společenské smlouvy uvést považujeme změny společenské smlouvy, podíl na zisku, příplatková povinnost, určení postupu nakládání s uvolněným podílem, vypořádací podíl, podíl na likvidačním zůstatku, stanovení podílu společníka kmenovým listem, vyřazení rozhodování mimo valnou hromadu (per rollam), zákaz rozdělení podílu, vyloučení přechodu podílu na dědice či právního zástupce, lhůta pro podání návrhu na zápis do OR. V zásadě platí, že ve společenské smlouvě si můžeme určit i přizpůsobit jakékoliv další potřebné faktory mimo ty, jenž jsou stanoveny v legislativě povinně i doporučeně. (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

3.3. Základní kapitál

V období před počátkem roku 2001 byl základní kapitál (dále jen „ZK“) stanoven v minimální výšce 100 000 Kč. Tato podmínka se po 1. 1. 2001 zvýšila na částku 200 000 Kč a museli jsme ji dodržovat až do 31. 12. 2014. Nyní je sice tvorba ZK povinná, ale jeho výše není předepsána, avšak je uvedeno, že ZK je suma všech peněžitých i nepeněžitých vkladů. Z toho vyplývá, že minimálním ZK je minimální povinný vklad všech společníků, tedy pokud máme například tři společníky, je každý z nich ze zákona povinen vložit minimálně 1 Kč vkladu, a tedy základní kapitál musí být alespoň 3 Kč. Skutečnost je ovšem ve většině případech odlišná, především díky skutečnostem v insolvenčním zákoně o úpadku a hrozícím úpadku v § 3 insolvenčního zákona a v ZOK o sankcích postihujících členy orgánů v případě, že se s. r. o. dostane do úpadku. Problémem je fakt, že u společnosti díky nízkému ZK snadno dojde k podkapitalizování, tedy k situaci, kdy společnost musí krýt dlouhodobý majetek krátkodobými zdroji, kdy se snadno může dostat do platební neschopnosti a tím dojde k úpadku nebo bude takový úpadek velmi pravděpodobný. Na základě těchto faktů se doporučuje, aby výše ZK pokrývala náklady potřebné pro počáteční provoz a správu s. r. o., či aby v době po vzniku společnosti byly zajištěny potřebné finanční prostředky dalším způsobem, například cizími zdroji jako je úvěr (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

3.3.1 Zvyšování základního kapitálu

V průběhu fungování společnosti může nastat situace, kdy se společníci rozhodnou pro zvýšení ZK. Problematika zvyšování ZK společnosti je zakotvena v § 216 až § 232 ZOK, kdy ZK můžeme zvýšit 3 základními způsoby a to:

- „a) převzetím vkladové povinnosti ke zvýšení dosavadních vkladů nebo k novému vkladu, b) z vlastních zdrojů, nebo c) kombinací způsobů zvýšení základního kapitálu uvedených v písmenech a) a b)“*, jak je uvedeno v § 216 ZOK.

Zvýšení převzetím vkladové povinnosti u s. r. o. lze uskutečnit jak peněžitými, tak nepeněžitými vklady, kdy je postup obdobný jako u založení a vzniku společnosti. Nicméně peněžitě vklady jsou přípustné pouze za podmínky, že veškeré dosavadní peněžitě vklady již byly splaceny, avšak výjimkou je zvýšení vytvořením nových podílů, tedy prostředky vkládají osoby odlišné od společníků, anebo dosavadnímu společníkovi vznikne nový podíl (za předpokladu, že to dovoluje společenská smlouva). V případě nepeněžitých vkladů nejsme podobnou podmínkou limitováni. Při nepeněžitém vkladu musí jednatel prvně předložit valné hromadě písemnou zprávu, kde se zdůvodní návrh na zvýšení nepeněžitým. Osobám rozdílným

od společníků se povolují převzít vkladovou povinnost jenom s kladným vyjádřením valné hromady s. r. o., a to pouze v momentě, kdy společníci neuplatní (odmítnou, uběhne doba, po kterou je možné právo uplatnit) nebo nemohou uplatnit (zakazuje nebo omezuje je společenská smlouva) své přednostní právo. Stejná podmínka platí i pro společníky, kteří přejímají povinnost vkladu nad rámec svého přednostního práva (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

Valná hromada vydá písemné usnesení o zvýšení ZK, kde podle § 223 ZOK musí být uvedeny následující informace:

- celková suma zvýšeného kapitálu,
- doba vymezená pro přebrání vkladové povinnosti,
- stanovení druhu podílu, v případě že připadá nový vklad na podíl nový,
- u nepeněžitého vkladu popis, hodnotu započítávanou na emisní kurs vyvozenou ze znaleckého posudku či jiného způsobu povoleného v ZOK,
- pro kmenové listy lhůtu do kdy je nutné odevzdat kmenový list nebo převzít kmenový list.

Nejenom pro společníka se přejímá vkladová povinnost pomocí písemného prohlášení s úředně ověřeným podpisem, kdy jeho účinnost začíná momentem doručení s. r. o., kdy podle ZOK se musí uvést:

- hodnota vkladu spojená s novým podílem a výše nového podílu, částka zvýšení vkladu u dosavadního podílu a výše tohoto podílu a pokud je, tak i vkladové ážio,
- druh podílů, v případě, kdy připadá nový vklad společníka na nový podíl,
- u nepeněžitého vkladu popis, suma, jenž započítáváme na emisní kurz vymezeného znaleckým nebo obdobným posudkem,
- čas pro naplnění vkladové povinnosti,
- pokud vkladovou povinnost přejímá jiná osoba, než je společník, vyžaduje se prohlášení dané osoby o souhlasu se společenskou smlouvou (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

Toto písemné prohlášení o převzetí povinnosti musí nabýt účinnosti v době vymezené valnou hromadou s. r. o., pakliže k této skutečnosti nedojde, rozhodnutí valné hromady o zvýšení ZK se zrušuje a jakákoliv povinnost související se splněním vkladu se ruší.

Dalším a v podstatě snazším ze způsobů, jak lze zvýšit ZK je pomocí vlastních zdrojů. Při tomto úkonu nedochází ke změně hodnoty majetku společnosti, pouze se číselně zvýší hodnota ZK a sníží jiné současné zdroje společnosti, přičemž následně dojde ke změně podílů společníků. Rozhoduje o tom valná hromada na základě vlastních zdrojů vykázaných v účetní závěrce, která není starší 6 měsíců a prošla ověřením auditorem s výrokem bez výhrad, nicméně pokud jsou takové zdroje účelově vázány a s. r. o. nemá právo tento účel měnit, nemůže ke zvýšení takovým způsobem dojít. V situaci, kdy řádná účetní závěrka je staršího data než dovoluje legislativa, sestavuje se pro potřeby zvýšení ZK mezitímní účetní závěrka. Avšak platí „čistý zisk nelze použít při zvyšování základního kapitálu na základě mezitímní účetní závěrky.“, jak je uvedeno v § 227 ZOK, tedy v případě mezitímní účetní závěrky nemůžeme pro zvýšení ZK využít zisku vzniklého ode dne následujícího po sestavení poslední řádné účetní závěrky do data sestavení závěrky mezitímní, nicméně můžeme použít nerozdělený výsledek hospodaření z minulých let. Také jsme povinni dodržet pravidlo, že částka, o niž zvyšujeme ZK, je přípustná pouze do výše rozdílu vlastního kapitálu a ZK (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

Ať už se jedná o zvýšení kapitálu z vlastních zdrojů nebo ke kombinaci dvou zákonem předpokládaných způsobů zvýšení, účinek začíná ode dne pravomocného zápisu o zvýšení do OR. Nicméně se stává, že se návrh na zvýšení do OR zamítne, k podání samotného návrhu nedojde do 2 měsíců ode dne rozhodnutí valné hromady, nebo dojde k odmítnutí návrhu na zápis o zvýšení ZK do OR a není do 2 měsíců podán nový návrh, v takovém případě legislativa samočinně zruší usnesení valné hromady o zvýšení a zanikne i vkladová povinnost (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

3.4. Orgány společnosti

V zásadě společnost vytváří dva orgány, a to nejvyšší orgán – valnou hromadu a statutární orgán – jednatele. Můžeme se setkat i se třetím orgánem, a to orgánem zabývající se kontrolou nazývaným dozorčí rada.

3.4.1 Valná hromada

Útvar, jenž rozhoduje v nejdůležitějších věcech týkajících se společnosti, je složený ze společníků, což však nebrání tomu, aby při rozhodování valné hromady byly účastněny i další osoby, například jednatele. Právo, jenž může využít každý společník, je možnost zúčastnit se schůze valné hromady, i kdyby z jakéhokoliv důvodu v dané věci neměl možnost vykonat své hlasovací právo. Lze říci, že valná hromada je prakticky nejvýznamnějším orgánem

společnosti. Její působnost je široká, například se členové vyjadřují a rozhodují ve věcech vyhrazených zákonem i uvedených ve společenské smlouvě. Kromě toho mohou rozhodnout o tom, že bude projednávat věci, které obvykle patří do působnosti jednatelů, nicméně pokud valná hromada rozhodne v záležitosti, k níž podle zákona neměla právo neboli daná věc nespadá do její působnosti, pozbyde toto rozhodnutí právních účinků.

Valná hromada se svolává minimálně jednou za účetní období, kdy se účetním obdobím myslí po sobě jdoucích 12 měsíců, přičemž se tato doba nemusí shodovat s kalendářním rokem, avšak minimální počet svolání valné hromady může být vyšší, pokud to stanoví společenská smlouva. Nejzazší lhůta, do kdy se musí valná hromada poprvé sejít je do 6 měsíců od konce předchozího účetního období, aby schválila řádnou účetní závěrku. Dalším důvodem pro svolání valné hromady je hrozící úpadek společníka, pokud je pravděpodobné, že společnost nebude schopna dostát svým závazkům, ale to není jediný důvod, kdy je nutné svolat valnou hromadu. Lze říci, že v každé závažné situaci, kdy je třeba jejího rozhodnutí, je povinností ji svolat. Ten, kdo valnou hromadu svolává je nazýván podle zákona svolavatel, nicméně valnou hromadu v první řadě svolává jednatel, pakliže má s. r. o. více jednatelů, je oprávněn ji svolat kterýkoliv z nich po dohodě s ostatními jednatelemi. Dále ji může svolat kterýkoliv společník v případě, že firma nemá jednatele nebo jednatele nejsou schopni splnit své povinnosti. Existuje-li ve společnosti i dozorčí rada, má právo svolat zasedání, jestliže si to vyžadují zájmy společnosti (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

Na zasedání valné hromady je společníkům na jejich adresu doručena písemná pozvánka, která se zasílá minimálně 15 dní před jejím konáním, přičemž podmínka patnáctidenní lhůty a způsob informování společníků se mohou ve společenské smlouvě upravit jinak. Smyslem pro zasílání pozvánky s předstihem je možnost pro společníky i další zúčastněné osoby se na zasedání připravit, případně si přizpůsobit svůj čas tak, aby se společník či jiná osoba svolání mohla zúčastnit. Na samotném zasedání valné hromady se projednávají veškeré body uvedené v pozvánce v takovém pořadí, v jakém byly napsány. Pokud si projednávaná věc žádá hlasování, předseda valné hromady přednese návrh usnesení, o němž účastníci valné hromady hlasují. Jakmile valná hromada projde všechny body programu a v potřebných věcech hlasuje, popřípadě projednaly se doplňující body, je možné zasedání ukončit. Z celého zasedání je sepsán zápis, jenž má na starost zapisovatel, zhotovený nejpozději do 15 dnů ode dne ukončení zasedání. Zápis je považován za hotový, pokud je vyhotoven v provedení, jenž schvaluje ZOK a je podepsán zapisovatelem, předsedou valné hromady nebo jejím svolavatelem a ověřovatelem zápisu.

Daný zápis musí obsahovat:

- „a) firmu a sídlo společnosti,*
- b) místo a dobu konání valné hromady,*
- c) jméno předsedy nebo svolavatele a zapisovatele,*
- d) rozhodnutí valné hromady s uvedením výsledků hlasování,*
- e) případná odmítnutí jednatele poskytnout informace podle § 156 a*
- f) obsah protestu společníka, jednatele, popřípadě člena dozorčí rady, je-li zřízena,*
týkajícího se rozhodnutí valné hromady, jestliže o to protestující na valné hromadě požádá“,
jak se vyžaduje v § 189 ZOK.

3.4.2 Jednatel

Jednatel jako statutární orgán je upraven v legislativě nejen v NOZ, ale i v ZOK. Platí, že jednatelem společnosti nemusí být pouze FO, ale podle NOZ i PO. V případě, že jednatelem je PO neboli jiná společnost, zastupuje ji určená FO, která jedná v zájmu společnosti, jenž je jednatelem, a musí plnit stejné podmínky jako v případě, kdy je jednatelem FO. Těmito základními podmínkami jsou:

- plná svéprávnost, kdy předpokladem je zletilost a způsobilost mít práva a povinnosti,
- bezúhonnost podle živnostenského zákona, kdy za bezúhonnou se nepovažuje osoba pravomocně odsouzená za úmyslný trestný čin spáchaný v souvislosti s podnikáním či v souvislosti s předmětem podnikání, o nějž žádá nebo který ohlašuje,
- nejsou žádné překážky v provozování živnosti, čímž se například myslí udělený zákaz činnosti nebo zrušení živnostenského oprávnění z vážných porušení podmínek,
- absence diskvalifikace, tedy osoba byla orgánem nebo jeho členem ve společnosti, jež se dostala do úpadku nebo osoba, která jako člen orgánu opakovaně porušila péči řádného hospodáře (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

Zákon povoluje v případě s. r. o. pouze jednoho jednatele nebo více jednatelů, kdy tito jednatelé mohou nebo nemusí tvořit kolektivní orgán. V případě, že tento orgán netvoří, rozhodují o obchodním vedením tak, že je nutný souhlas většiny jednatelů, pokud společenská smlouva neurčí jinak, ale pro takový souhlas nejsou stanovena legislativou žádná další pravidla. Nicméně pokud tvoří jednatelé kolektivní orgán, je vyžadováno rozhodování ve sboru, kde jsou

stanovena určitá závazná pravidla, například že ve sboru musí být přítomna většina jednatelů, rozhoduje se na základě většinového počtu hlasů zúčastněných jednatelů, kdy o takovém jednání se sepisuje zápis, v němž se jmenovitě zapíší záporně hlasující jednatelé a ti, jenž se zdrželi hlasování.

Jednatel je povinen ve své funkci vykonávat svou činnost osobně a s péčí řádného hospodáře. Mezi jeho kompetence a povinnost patří zastupování společnosti vůči třetím stranám ve veškerých obchodních záležitostech, stará se o obchodní vedení s. r. o. i vedení jejího účetnictví, dále také zajistit vedení seznamu společníků, změnu společenské smlouvy po rozhodnutí společníků nebo valné hromady o této změně, podávat společníkům a zástupcům informace o s. r. o. a v souznění s legislativou a společenskou smlouvou svolávat zasedání valné hromady a účastnit se jej.

Nicméně pro jednatele platí určitá omezení, kdy nesmí docházet ke střetu zájmů nebo konkurenci. Tedy například jednatel nemůže provozovat stejnou podnikatelskou činnost jako s. r. o., v níž je jednatelem ani ve prospěch někoho jiného a nemůže zastávat funkci ve statutárním orgánu jiné společnosti, která se zabývá stejnou nebo podobnou činností jako korporace, v níž je členem, kdy omezení pro jednatele může rozšířit společenská smlouva (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

3.4.3 Dozorčí rada

Ustanovit ve společnosti dozorčí radu jako kontrolní orgán není ze ZOK povinností, nicméně toto nařízení může vzejít z jiného zákona nebo ze samotné společenské smlouvy. Podstatou vzniku dozorčí rady je dohled a kontrola nad konáním jednatelů společnosti. Její působnost pramenní především ze společenské smlouvy, avšak ta je omezena legislativou, kdy dle zákona musí být dozorčí rada kontrolním orgánem a nesmí zasahovat do kompetencí valné hromady, případně do kompetencí jednatelů, které striktně upravuje zákon.

Nicméně může nastat případ, kdy společenská smlouva působnost nestanoví, pak v takovém případě se řídí ZOK, kdy dozorčí rada:

- dohlíží na činnost jednatelů,
- kontroluje údaje v obchodních a účetních knihách či v jiných dokladech,
- ve jménu společnosti podává žalobu na náhradu újmy zapříčiněnou jednatelem, členem dozorčí rady nebo vlivnou osobou,
- vyhotovuje jednou ročně zprávu o své činnosti pro valnou hromadu.

Dozorčí rada také svolává valnou hromadu, když si to žádají zájmy společnosti, slouží jako orgán pro informování o střetu zájmů, jenž může jednatele vyřadit z výkonu jeho funkce či zamezit uzavření smlouvy pro kolizi se zájmy společnosti. Členové dozorčí rady se mohou dostavit na zasedání valné hromady a také mohou želovat za neplatnost usnesení valné hromady. Struktura sestavení dozorčí rady se uvádí ve společenské smlouvě, jelikož žádný legislativní předpis v této otázce neexistuje. Dozorčí rada tedy může mít jednoho i více členů, nicméně pokud má členů více, stává se kolektivním orgánem, z čehož pro ni vyplývá, že musí rozhodovat ve sboru a volit si předsedu. Pro střet zájmů zákon striktně odmítá, aby se členem dozorčí rady stal jednatel nebo prokurista společnosti (Josková, Šafránek, Pokorná, Pravda a Pravdová, 2015).

3.5. Účetnictví

Účetnictví není ustanoveno pouze v jednom samotném právním předpisu, jelikož podklady pro správné vedení účetnictví a všech věcí týkající se účetnictví nacházíme v širokém spektru právních předpisů. Mezi 3 nejvýznamnější, podle nichž účetnictví vedeme jsou:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOÚ“)
- vyhláška č. 500/2002 Sb., jedná se o vyhlášku, která účetní jednotky provádí určitá ustanovení ZOÚ, jenž účtují v soustavě podvojného účetnictví,
- České účetní standardy, jež jsou spíše metodickým doporučením, popisují účetní metody a postupy v účtování.

Účetnictví lze charakterizovat jako uspořádaný systém peněžně vyjádřených informací, díky nimž sledujeme stav majetku (také aktiv), zdroje jeho krytí (také pasiv) a jejich změny během doby trvání hospodářské činnosti, kdy podle zákona podstatou účetnictví je zaznamenání právě aktiv a pasiv, dále nákladů a výnosů a výsledku hospodaření. Takovéto informace se zaznamenávají pomocí podvojných účetních zápisů do účetního období, k němuž se účetní případy věcně a časově vztahují. Je vyžadováno ZOÚ, aby samotné účetnictví bylo vedeno správně, úplně, průkazně, srozumitelně, přehledně a tak, aby byla zachována trvalost účetních záznamů. Samotná účetní závěrka musí zobrazovat věrný a poctivý obraz účetnictví a finanční situaci podniku (Kolektiv autorů, 2012).

Pro s. r. o. jako pro PO platí, že vede účetnictví, jelikož je PO se sídlem na území ČR, kterým takovou povinnost stanoví ZOÚ. S. r. o. vzniká povinnost vést účetnictvím od doby,

kdy se zapíše do OR, kdy k tomuto datu také musí vzniknout zahajovací rozvaha, v níž se zachytí výše aktiv, kterými jsou ku příkladu peněžité a nepeněžité vklady, pohledávky za nesplacené vklady a výše pasiv, mezi nimiž je především ZK v hodnotě celkových vkladů nebo i rezervní fond či závazky vůči vkladatelům. Veškeré účty se zpravidla otevírají k začátku účetního období přes 701 - počáteční účet rozvažný, naopak s koncem účetního období musí dojít k uzavření účtů přes účet 702 – konečný účet rozvažný.

Platí, že účetní jednotka sleduje veškeré hospodářské skutečnosti, jenž mají v daném období jakoukoliv souvislost s majetkem, zdroji, náklady či výnosy společnosti, kdy každá ze skutečností musí být přímo určitelná a měřitelná v peněžním vyjádření a být zaznamenaná do účetnictví pomocí účetního zápisu. Veškeré účetní případy musí být podloženy patřičným dokladem, kdy na základě právě takových dokladů zapisujeme skutečnosti v nich uvedené do účetních knih (Kolektiv autorů, 2012).

Podle ZOÚ zaznamenává účetní jednotka skutečnosti do následujících knih:

- deník – v něm jsou účetní zápisy seřazeny v časové posloupnosti, tedy chronologicky,
- hlavní kniha – v ní jsou účetní zápisy seřazeny podle věcného hlediska, tedy systematicky,
- knihy analytických účtů – v nich detailněji rozvádíme účetní zápisy z hlavní knihy,
- knihy podrozvahových účtů – v těchto knihách uvádíme ty zápisy, jenž se nezapisují do žádné ze zmíněných knih.

Na konci účetního období společnost sestavuje účetní závěrku, která je podle § 18 ZOÚ tvořena třemi výkazy a těmi jsou rozvaha (nebo také bilance), výkaz zisku a ztráty a příloha, jejíž úlohou je vysvětlit a doplnit údaje zaznamenaných v předchozích dvou výkazech. Součástí účetní závěrky společností musí být i přehled o peněžních tocích neboli výkaz cash flow, pokud společnost není podle ZOÚ malou nebo mikro účetní jednotkou nebo není považována za subjekt veřejného zájmu podle § 1a ZOÚ s výjimkou zdravotních pojišťoven. Posledním, pro mikro a malé účetní jednotky nepovinným, výkazem je přehled o změnách vlastního kapitálu. Máme dva způsoby pro sestavení účetní závěrky, přičemž plat „Účetní jednotky sestavují účetní závěrku v plném nebo zkráceném rozsahu. Nestanoví-li tento zákon jinak, ve zkráceném rozsahu mohou sestavit účetní závěrku účetní jednotky, které nejsou povinny mít účetní závěrku ověřenou auditorem“, jak uvádí § 18 odst. 2 ZOÚ (Pilátová, 2017).

K úplnému sestavení účetní závěrky dojde až v momentě, kdy se k ní připojí podpis statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpis účetní jednotky (Pilátová, 2017).

3.5.1 Výsledek hospodaření

Výsledek hospodaření za účetní období se zjišťuje z výnosů a nákladů zaznamenaných v účetnictví podniku a to tak, že veškeré zůstatky všech výnosových a nákladových účtů převedeme na účet 710 – Účet zisků a ztrát, kdy zjišťujeme dílčí výsledky hospodaření jednak za provozní a jednak za finanční činnost, přičemž provozní výsledek hospodaření tvoří rozdíl mezi výnosovými účty v účtové skupině 60 až 64 a nákladovými účty v účtové skupině 50 až 55 a 58, zatímco finanční výsledek hospodaření tvoří rozdíl mezi výnosovými účty v účtové skupině 66 a nákladovými účty v účtové skupině 56 a 57. Po sečtení provozního a finančního výsledku hospodaření může dojít v podniku ke třem situacím, a to buď k dosažení zisku, ztráty nebo k bodu, kdy společnost nedosahuje ani zisku ani ztráty. Jaké situace po součtu dílčích výsledků hospodaření s. r. o. dosáhne je uvedeno v Tab. 3.1 (Kolektiv autorů, 2012).

Tab. 3.1 Výsledky hospodaření

Součet dílčích výsledků	Výsledek hospodaření
Provozní + finanční > 0	zisk
Provozní + finanční = 0	nedosahuje ani ztráty ani zisku
Provozní + finanční < 0	ztráta

Zdroj: vlastní zpracování

3.6. Daň z příjmů právnických osob

Obchodní korporace podléhají povinnosti platit daň z příjmů právnických osob (dále jen „DPPO“), jenž se vypočítá z upraveného výsledku hospodaření na takzvaný ZD. Výsledek hospodaření společnosti se upraví o daňově neuznatelné výnosy a náklady a to tak, že daňově neuznatelné výnosy od výsledku hospodaření odečteme, a naopak neuznatelné náklady přičteme. ZD taky upravíme o rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy, kdy platí, že účetní odpisy jsou v plné výši daňově neuznatelné a daňové odpisy podle ZDP se uznávají v plné výši. Takto upravený ZD můžeme ještě upravit o odčitatelné položky podle ZDP, k nimž patří daňová ztráta za posledních 5 let, kdy ji lze odečíst najednou nebo po jednotlivých částech, přičemž není dovoleno abychom po odečtení daňové ztráty za předcházejících období klesly do záporných hodnot, tedy nejnižší hodnota ZD musí být po tomto snížení rovna nule. Další odčitatelnou položkou jsou výdaje na podporu výzkumu a vývoje, výdaje na podporu odborného vzdělání a také máme možnost snížit ZD o bezúplatné plnění, kdy toto bezúplatné

plnění musí činit minimálně 2 000 Kč a maximálně 10 % ze sníženého ZD podle § 34 ZDP nebo do výše bezúplatného plnění, pokud je nižší než maximální omezení, jak uvádí ZDP. Po veškerých úpravách se ZD zaokrouhlí na celé tisícičkoruny směrem dolů, přičemž z tohoto zaokrouhleného základu se vypočte DPPO vynásobením 19% sazby. Od takto vypočtené daně lze odečíst slevy na dani jako jsou slevy na pracovníky se zdravotním postižením podle § 35 ZDP. Pokud společnost platila zálohy na DPPO, odečte tyto zaplacené zálohy. Takovou výslednou daňovou povinnost zaúčtujeme na vrub účtu 591 – Daň z příjmu splatná souvztažně s účtem 341 – daň z příjmů. Postup při výpočtu DPPO je pro přehlednost znázorněný v Tab. 3.2. Platí, že s. r. o. je povinna podat přiznání k DPPO do třech měsíců po skončení období, za které se daňové přiznání podává, pokud společnost má povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem či daňové přiznání zpracovává daňový poradce, prodlužuje se doba podání na 6 měsíců.

V případě, že vyšla za poslední zdaňovací období vysoká daňová povinnost, budeme podléhat povinnosti platit zálohy. Ty se vypočítají stejně jako u FO, tedy v případě, že naše poslední známá daňová povinnost vyšla nad hodnotu 30 000 Kč, avšak nepřevýšila 150 000 Kč, platíme zálohy ve výši 40 % z poslední známé daně 2x ročně. Pokud přesáhne hodnotu 150 000 Kč, platíme zálohy 4x ročně ve výši 25 % poslední známé daně.

Tab. 3.2 Výpočet DPPO

Provozní výsledek hospodaření
<u>Finanční výsledek hospodaření</u>
Účetní výsledek hospodaření
+/- všechny daňově neuznatelné položky ZD zvyšující i snižující
Celkový základ daně
- odčitatelné položky uvedené v § 34 (prvně daňová ztráta max. do hodnoty celkového ZD, pokud méně než ZD, odečteme případné výdaje na podporu výzkumu a vývoje apod.)
ZD upravený o odčitatelné položky
- bezúplatná plnění podle § 20 ZDP
ZD upravený o bezúplatné plnění
Zaokrouhlený ZD na tisíce koruny dolů
Vypočtená daň 19 % ze zaokrouhleného ZD
- slevy na dani podle § 35 ZDP
Výsledná daňová povinnost
- případné zálohy na DPPO
Doplatek/přeplatek na zálohách

Zdroj: vlastní zpracování

4. KOMPARACE PRÁVNÍCH FOREM PODNIKÁNÍ

Pokud se OSVČ rozhodne založit PO, je jednou z možností založit s. r. o., přičemž ke kroku založit společnost zpravidla vedou široké okolnosti a předchází tomu složité rozhodování. U volby, zda je výhodnější založit PO, či nadále setrvat jako OSVČ, zvažujeme nejen otázku daňového hlediska, ale i otázky administrativní, finanční a další, kdy na základě různých aspektů získáváme odlišné odpovědi. V situaci, při níž by k založení společnosti došlo s jinou OSVČ vstupuje do okolností významný faktor v podobě další osoby. V takovém případě oba podnikatelé musí zvážit, zda jim vytvoření s. r. o. jejich spolupráci zjednoduší nebo naopak zkomplikují, jaké události v takovém případě nastanou nebo nastat mohou apod. V této kapitole nicméně opomeneme většinu hledisek, a zaměříme se na daňový aspekt. Pro komparaci a analýzu právních forem podnikání v oblasti otázky daňových aspektů byly vybrány dvě OSVČ, kdy jednu z nich budeme označovat jako cukrárna a druhou cukrářství, přičemž jejich podnikání do jisté míry spolu souvisí.

4.1. Cukrářství a Cukrárna jako osoby samostatně výdělečně činné

OSVČ Cukrářství podniká od 30. března roku 2011 na základě živnostenského oprávnění a jejím předmětem podnikání je pekařství, cukrářství (živnost ohlašovací řemeslná), hostinská činnost (živnost ohlašovací řemeslná), výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 ŽZ a prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin (živnost koncesovaná). Cukrářství není plátcem DPH, vede DE, neuplatňuje si slevy na děti ani na manžela/manželku. Místem podnikání a zároveň provozovnou je rodinný dům na vesnici v okolí města Frýdku-Místku ve vlastnictví podnikatele, jehož část slouží jako výrobní, prodejna a sklad včetně sociálního zařízení pro návštěvníky. Podnikatel nemá zaměstnance, nevyužívá v podnikání automobil a je dodavatelem cukrářských výrobků pro OSVČ Cukrárna.

Podnikatel Cukrárna provozuje činnost ode dne 13. ledna roku 2016 na základě živnostenského oprávnění, přičemž předmětem podnikání je pekařství, cukrářství (živnost ohlašovací řemeslná), dále výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 ŽZ (živnost ohlašovací volná), dále hostinská činnost (živnost ohlašovací řemeslná) a prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin (živnost koncesovaná). Cukrárna není plátcem DPH, nemá zaměstnance, vede DE a neuplatňuje slevu na dítě ani na manžela/manželku. Sídlo podnikatele je v místě bydliště v Ostravě, přičemž provozovna se nachází v komplexu sloužící především jako prostory pro zdravotnictví ve Frýdku-Místku. OSVČ Cukrárna je v podnájmu, kde má k dispozici prostory pro sklad, výrobní a prodejnu. K podnikání využívá automobil, který není

součástí obchodního majetku a je částečně využívám i k soukromým účelům, přičemž výdaje v případě vozidla jsou uplatňovány paušální částkou.

4.1.1 Daňová evidence

Podnikatel Cukrárna i podnikatel Cukrářství nemají ze zákona povinnost vést účetnictví a dobrovolně se pro vedení účetnictví nerozhodli, proto vedou DE, kterou si obě OSVČ zpracovávají samostatně. Cukrářství vede následující knihy:

- peněžní deník,
- knihu pohledávek,
- knihu závazků,
- knihu dlouhodobého majetku,
- knihu drobného majetku,
- skladní karty.

Cukrárna pro svou DE využívá stejných knih, přičemž navíc vede knihu jízd, jelikož využívá v podnikání automobil.

Podle interních směrnic podnikatelů značí doklady odlišnou zkratkou a pořadovým číslem, přičemž pro účely bakalářské práce budou zkratky a pořadová čísla sjednoceny podle označení, které používá OSVČ Cukrářství, jak je uvedeno v následující Tab. 4.1.

Tab. 4.1 Způsob označení dokladů

Název dokladu	Označení dokladu
Výpis z běžného účtu	VBÚ 01-99
Příjmový pokladní doklad	PPD 100-499
Výdajový pokladní doklad	VPD 100-499
Faktura vydaná	FAV 500-999
Faktura přijatá	FAP 500-999
Interní doklad	VÚD 100-999

Zdroj: vlastní zpracování

OSVČ Cukrářství i OSVČ Cukrárna přijímají platby za výrobky pouze v hotovosti, neakceptují cizí měnu ani nepřijímají stravenky a šeky. Nákupy materiálu, zásob a případně majetku hradí z pokladny. Oba podnikatelé vlastní bezhotovostní účet zřízený pro účely plateb sociálního a zdravotního pojištění, dále plateb za energie a případně za další pravidelné platby například za telefon nebo internet. V roce 2017 u podnikatelů nedošlo k pořízení dlouhodobého majetku, který by byl následně odepisován, přičemž v současnosti OSVČ nevlastní žádný

dlouhodobý hmotný majetek, který se odepisuje. Podle vnitropodnikové směrnice Cukrářství eviduje drobný majetek od částky 3 000 Kč a Cukrárna ve výši 5 000 Kč.

Daňová evidence a výpočet daňové povinnosti OSVČ Cukrářství za rok 2017

Veškeré případy uskutečněné v DE za rok 2017 pro Cukrářství jsou uvedeny v následující Tab. 4.2. Pro přehlednější zobrazení jsou jednotlivé doklady sumarizací stejných nebo podobných skutečností, které byly zaznamenány po celý rok, tedy doklad PPD 101 nese informaci o celkových tržbách v hotovosti za účetní období apod. Podnikatel Cukrářství pořídil během roku 2017 indukční varnou desku v hodnotě 5 490 Kč, kterou podle směrnice eviduje jako drobný hmotný majetek, dále platí měsíčně 499 Kč za telefonní tarif. Provozovna Cukrářství nacházející se v rodinném domě podnikatele má nainstalované vlastní měřicí zařízení pro odběr elektrické energie. OSVČ si navíc platí dobrovolné nemocenské pojištění v částce 143 Kč měsíčně. Tyto skutečnosti jsou zaneseny do peněžního deníku, který je přílohou č. 1 bakalářské práce.

Tab. 4.2 Přehled uskutečněných případů OSVČ Cukrářství

Doklad	Text	Částka
PPD 100	Vklad podnikatele	30 000 Kč
PPD 101	Tržby za výrobky a zboží	407 876 Kč
VPD 100	Převod hotovosti na bankovní účet	96 000 Kč
VPD 101	Nákup materiálu a zboží	160 848 Kč
VPD 102	Nákup indukční varné desky	5 490 Kč
VPD 103	Výběr podnikatele pro osobní spotřebu	127 138 Kč
VBÚ 01	Převod hotovosti na bankovní účet	96 000 Kč
VBÚ 02	Sociální pojištění OSVČ	24 732 Kč
VBÚ 03	Zdravotní pojištění OSVČ	22 872 Kč
VBÚ 04	Nemocenské pojištění	1 716 Kč
FAP 500	Faktura za telefon	5 988 Kč
VBÚ 05	Energie	54 840 Kč
VBÚ 06	Úhrada FAP 500 telefon	5 988 Kč
VBÚ 07	Poplatky za vedení účtu	276 Kč
VBÚ 08	Úroky z účtu	3,26 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak již bylo uvedeno v teoretické části bakalářské práce v kapitole 2.5.1 pro výpočet DPFO musíme rozlišovat daňově uznatelné a neuznatelné příjmy a výdaje. V případě podnikatele Cukrářství jsou za nedaňové příjmy a výdaje považovány vklad podnikatele, výběr podnikatele pro osobní spotřebu, SP a ZP OSVČ a nemocenské pojištění. Ostatní příjmy a výdaje považujeme za daňově uznatelné a Cukrářství z nich vycházela při výpočtu ZD, jak znázorňuje výpočet 4.1.

$$\bullet \quad 407\,879 - 160\,848 - 5\,490 - 5\,988 - 54\,840 - 276 = 180\,437 \quad (4.1)$$

Jelikož podnikatel neměl žádné odčitatelné nebo nezdánitelné položky, zjištěný ZD 180 437 Kč zaokrouhlil na 180 400 Kč a vypočetl daň ve výši 15 % ZD, která činila 27 060 Kč. Cukrářství uplatňuje slevu na poplatníka 24 840 Kč. Protože OSVČ neplatila během roku zálohy, po odečtení slevy na poplatníka jí vznikla daňová povinnost ve výši 2 220 Kč.

Sociální a zdravotní pojištění OSVČ Cukrářství za rok 2017

V teoretické části bakalářské práce v kapitole 2.3 o ZP OSVČ a kapitole 2.4 SP OSVČ bylo popsáno, jak se stanoví vyměřovací základ a výše pojistného. Stejného postupu použil podnikatel Cukrářství při zjištění výše svého ZP a SP, avšak ze ZD se vyloučily úroky z účtů, jelikož ty patří k ZD podle § 8 ZDP z kapitálového majetku, přičemž z tohoto ZD se ZP a SP nepočítá. ZD ze samostatné činnosti podle § 7 ZDP za rok 2017 činil pro Cukrářství 180 434 Kč, kdy vyměřovací základ podnikatel zjistil jako 50 % ze stanoveného ZD (viz 4.2)

$$\bullet \quad 180\,434 \cdot 0,5 = 90\,217 \quad (4.2)$$

V případě ZP, jak bylo uvedeno v kapitole 2.3.1, vypočtený vyměřovací základ nesmí klesnou pod minimální měsíční vyměřovací základ 14 116 Kč, což činí 169 392 Kč ročně. OSVČ pro výpočet ZP tedy použila minimální vyměřovací základ, který po vynásobení sazbou 13,5 % činilo 22 872 Kč, což je také minimální výše ZP, které musí OSVČ za období zaplatit (viz 4.3). Po odečtení zaplacených záloh nevznikl přeplatek na zálohách ani doplatek, který by OSVČ musela uhradit.

$$\bullet \quad 169\,392 \cdot 0,135 = 22\,872 \quad (4.3)$$

Pro výpočet SP byl podnikatel Cukrářství považován za osobu vykonávající hlavní činnost, jelikož neprokázal opak (viz kapitola 2.4). OSVČ vycházela při výpočtu ze ZD 180 434 Kč. ZD se pro potřeby zjištění vyměřovacího základu sníží o 50 % stejně jako při výpočtu 4.2 a porovná se s minimálním vyměřovacím základem, jenž v případě SP činí

ročně 84 696 Kč. Podnikatel pro výpočet skutečného SP použil v souladu s legislativou vyměřovací základ vypočtený z jeho ZD. SP činilo 29,2 % z vyměřovacího základu ve výši 26 344 Kč (viz 4.4).

$$\bullet \quad 90\,217 \cdot 0,292 = 26\,344 \quad (4.4)$$

Podle uskutečněných případů za rok 2017 z tabulky 4.2 vyplývá, že podnikatel zaplatil na zálohách na SP částku 24 732 Kč. Při porovnání se skutečným SP, jenž musí zaplatit mu vzniká nedoplatek ve výši 1 612 Kč, jenž je povinen uhradit.

Daňová evidence a výpočet daňové povinnosti OSVČ Cukrárna za rok 2017

V Tab. 4. 3 jsou uvedeny případy uskutečněné za rok 2017 u podnikatele Cukrárna, kdy obdobně jako v případě OSVČ Cukrářství v Tab. 4.2 jsou stejné a podobné události pro přehlednost zaevidovány pod jedním dokladem. OSVČ Cukrárna v roce 2017 pořídila mobilní telefon Huawei P smart za 5 999 Kč. Pravidelně platí nájem bezhotovostním převodem za prostory včetně vybavení jako jsou lednice a myčka nádobí, který činí měsíčně 11 329 Kč. Z důvodu připojení k elektronické evidenci tržeb Cukrárna pořídila do provozovny internetové připojení, za které platí měsíčně 349 Kč. Tyto skutečnosti jsou zaneseny do peněžního deníku, který je přílohou č. 2 bakalářské práce.

Tab. 4.3 Přehled uskutečněných případů OSVČ Cukrárna

Doklad	Text	Částka
PPD 100	Vklad podnikatele	50 000 Kč
PPD 101	Tržby za výrobky a zboží	808 313 Kč
VPD 100	Převod hotovosti na bankovní účet	230 000 Kč
VPD 101	Nákup materiálu a zboží	419 390 Kč
VPD 102	Nákup telefonu Huawei P smart	5 999 Kč
VPD 103	Výběr podnikatele k osobní spotřebě	74 000 Kč
VBÚ 01	Převod hotovosti na bankovní účet	230 000 Kč
VBÚ 02	Nájem	135 948 Kč
VBÚ 03	Internet	4 188 Kč
VBÚ 04	Energie	18 265 Kč
VBÚ 05	Sociální pojištění OSVČ	24 732 Kč
VBÚ 06	Zdravotní pojištění OSVČ	22 872 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

V případě OSVČ Cukrárna se za daňově neuznatelné příjmy a výdaje považují účetní případy vklad podnikatele, výběr podnikatele k osobní spotřebě a zaplacené sociální a zdravotní pojištění. Veškeré ostatní případy se využívali při zjišťování ZD. Takto vypočtený ZD podnikatel upravil o paušální výdaje na automobil. Jelikož byl automobil využíván k soukromým účelům, uplatnil paušál ve výši 80 % neboli 4 000 Kč měsíčně. Celkově snížil ZD o 48 000 Kč, tedy ZD činil 176 523 Kč, jak je uvedeno ve výpočtu 4.5.

$$\bullet \quad 808\,313 - 419\,390 - 5\,999 - 135\,948 - 4\,188 - 18\,265 - 48\,000 = 176\,523 \quad (4.5)$$

OSVČ Cukrárna neupravila ZD o odčitatelné a nezdanitelné části ZD. Po zaokrouhlení ZD na 204 500 Kč OSVČ vypočetla DPFO 15 % ve výši 26 475 Kč. Cukrárna neplatila během roku zálohy. Po uplatnění slevy na poplatníka je výsledná daňová povinnost 1 635 Kč.

Sociální a zdravotní pojištění OSVČ Cukrárna

Pro výpočet SP a ZP podnikatel využil stejného ZD jako při výpočtu daňové povinnosti, jelikož v něm není zahrnut jiný ZD než z příjmů z podnikání podle § 7 ZDP. Pro výpočet pojistného byl stanoven vyměřovací základ vynásobením ZD 50 % (viz 4.6).

$$\bullet \quad 176\,523 \cdot 0.5 = 88\,262 \quad (4.6)$$

V případě ZP stejně jako v případě podnikatele Cukrářství vypočtený vyměřovací základ nedosahuje výše minimálního vyměřovacího základu, a proto OSVČ vycházela z vyměřovacího základu minimálního 169 392 Kč. ZP, jenž musí Cukrárna zaplatit, činí 13,5 % ze základu, tedy 22 872 Kč (viz 4.7). V průběhu období Cukrárna uhradila zálohy v hodnotě 22 872 Kč, nevzniká ji tedy žádná povinnost vůči zdravotní pojišťovně ani ji nevznikl přeplatek.

$$\bullet \quad 169\,392 \cdot 0,135 = 22\,872 \quad (4.7)$$

U SP podnikatel překročil minimální vyměřovací základ, proto využil k výpočtu SP vyměřovacího základu ve výši 88 262 Kč. SP činilo 29,2 % ze základu, tedy OSVČ vznikla povinnost na pojistném ve výši 25 773 Kč (viz 4.8).

$$\bullet \quad 88\,262 \cdot 0,292 = 25\,773 \quad (4.8)$$

Z tabulky 4.3 vyplývá, že Cukrárna zaplatila na SP zálohy ve výši 24 732 Kč. Po odečtení záloh vznikl nedoplatek ve výši 1 041 Kč, který je OSVČ povinna uhradit.

4.2. Cukrárna a Cukrářství jako společnost s ručením omezeným

Prostřednictvím následující kapitoly bude vyobrazena situace, kdyby se OSVČ Cukrárna a Cukrářství rozhodli pokračovat ve svém podnikání jako s. r. o., přičemž by jejich předmětem podnikání i nadále zůstalo pekařství a cukrářství, výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3, hostinská činnost a prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin. Sídlem společnosti by se stalo sídlo OSVČ Cukrářství, přičemž se podnikatelé shodli, že při založení s. r. o. by provozovali pouze jednu provozovnu, a to v místě současné provozovny Cukrářství, aby ušetřili na nájemném. Podnikatel Cukrárna i podnikatel Cukrářství by se stali dvěma jedinými jednatelem společnosti. Jejich práva a povinnosti by do jisté míry upravovala společenská smlouva. Nicméně při jednání s třetí osobou v drobných otázkách společnosti jako jsou například jednání s dodavateli o dodávkách materiálu by mohli rozhodovat samostatně, avšak v důležitějších otázkách s. r. o. by museli rozhodovat společně.

4.2.1 Náklady společnosti

Z důvodu srovnání forem podnikání budeme za náklady společnosti považovat součet výdajů podnikatelů a za výnosy sumu příjmů. Cukrářství měsíčně jako OSVČ má osobní spotřebu necelých 11 000 Kč a Cukrárna necelých 6 200 Kč. Cukrárna i Cukrářství by obdrželi měsíční mzdu, která by činila 13 000 Kč, aby pokryly přibližné měsíční výdaje a něco navíc. Jako zaměstnancům by z jejich mzdy odváděli SP a ZP i zálohy na daň, přičemž by SP i ZP odváděli i jako zaměstnavatel za zaměstnance.

Záloha na daň by se vypočítala ze superhrubé mzdy, což je hrubá mzda navýšená o SP a ZP placené zaměstnavatelem. Superhrubá mzda se při měsíčním výpočtu zaokrouhlí na 100 nahoru a z takové částky se vypočte 15 % daň. Na dani by si obě osoby uplatňovali nárok na slevu na poplatníka, což je měsíčně 2 070 Kč. Na žádné další slevy nemají nárok a jejich měsíční záloha na daň z příjmů by činila 555 Kč. Měsíční výpočet zálohy na dani z příjmů ze zaokrouhlené superhrubé mzdy je uveden ve výpočtu 4.9. Nicméně při ročním zúčtování daně by se superhrubá mzda zaokrouhlovala na stovky dolů a sleva na poplatníka by činila 24 840 Kč a daň by činila 6 510 Kč, jak je uvedeno ve výpočtu 4.10. Na konci roku by došlo k odečtení záloh od celkové DPFO.

$$\bullet \quad (17\,500 \cdot 0,15) - 2\,070 = 555 \quad (4.9)$$

$$\bullet \quad (209\,000 \cdot 0,15) - 24\,840 = 6\,510 \quad (4.10)$$

Výše SP a ZP za jednoho jednatele je uvedeno za období jednoho měsíce i jednoho roku v Tab. 4.4 Mzdové náklady s. r. o., a jelikož ve společnosti budou působit dva jednatele

(Cukrárna a Cukrářství), celkové uvedené mzdové náklady budou vstupovat do nákladů společnosti dvakrát.

Tab. 4.4 Mzdové náklady s. r. o.

	Měsíc	Rok
Čistá mzda	11 015 Kč	132 330 Kč
SP hrazené zaměstnancem (6,5 %)	845 Kč	10 140 Kč
ZP hrazené zaměstnancem (4,5 %)	585 Kč	7 020 Kč
Daň z příjmů (15 %)	555 Kč	6 510 Kč
Hrubá mzda	13 000 Kč	156 000 Kč
SP hrazené zaměstnavatelem (25 %)	3 250 Kč	39 000 Kč
ZP hrazené zaměstnavatelem (9 %)	1 170 Kč	14 040 Kč
Celkové mzdové náklady společnosti	17 420 Kč	209 040 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Automobil

Automobil, který používá Cukrárna k podnikání by do společnosti nevložila, ale ponechala by si ho v soukromém vlastnictví, přičemž by ho i nadále využívala pro potřeby společnosti. Od společnosti by si nechala vyplácet náhradu za použití soukromého automobilu. Podle knihy jízd podnikatel Cukrárna za rok 2017 evidovala 9 004 najetých kilometrů. Průměrná spotřeba automobilu podle technického průkazu činí 4,5 l na 100 km, palivem vozidla je nafta a pro výpočet náhrady se využívá průměrná cena stanovená legislativou na 28,60 Kč za litr paliva. Je stanovena sazba základní náhrady za používání silničních motorových vozidel za 1 km jízdy nejméně 3,90 Kč. Celkové náklady za použití automobilu na 1 km, které by si společnost s ručením omezeným mohla uplatnit jsou uvedeny ve výpočtu 4.11. Celková náhrada by činila 46 704 Kč.

$$\bullet \quad (4,5 : 100) \cdot 28,6 + 3,9 = 5,187 \quad (4.11)$$

Provozovna společnosti s ručením omezeným

Podnikatel Cukrárna i podnikatel Cukrářství dospěli k dohodě, že v případě založení společnosti s ručením omezeným by provozovali svoji činnost pouze v jedné provozovně, a to v místě původní provozovny Cukrářství, kdy tímto krokem nebudou vykazovat náklady na nájem a za internetové připojení. Důvodem jsou také prostory, jež jsou v místě provozovny Cukrářství větší a vybavenější, než tomu bylo u prostor Cukrárny a pokryly by potřebu obou

podnikatelů, přičemž výhodou je možnost přizpůsobit si otevírací dobu dle vlastní vůle, což není v případě provozovny Cukrárny možné, jelikož je součástí většího komplexu se stanovenou otevírací dobou. Náklady na energie zůstanou ponechány, jelikož se dá předpokládat nárůst energií v provozovně Cukrářství.

4.2.2 Základ daně a daňová povinnost společnosti s ručením omezeným

Pro potřeby zjištění ZD budeme vycházet ze ZD obou podnikatelů, přičemž nebudeme brát v potaz paušální výdaje za automobil u OSVČ Cukrárna, ale nahradíme ho vypočtenou náhradou za využití automobilu uvedeného v kapitole 4.2.1 Náklady společnosti. Navíc jako daňově uznatelný náklad budeme považovat mzdové náklady z tabulky 4.4. Mzdové náklady. Vzhledem k rozhodnutí vlastnit pouze jednu provozovnu, neuplatňovala by společnost náklady na nájem a internetové připojení. Celkový ZD a výše daňové povinnosti jsou uvedeny v Tab. 4.5 daň z příjmů právnických osob. Prostřednictvím tabulky je také znázorněn výsledek hospodaření před zdaněním, který odpovídá ZD po úpravách o mzdové náklady a náhradu za automobil a výsledek hospodaření po zdanění, který odpovídá výsledku hospodaření před zdaněním sníženého o daň z příjmů právnických osob.

Tab. 4.5 Daň z příjmů právnických osob

Text	Částka
ZD Cukrářství	180 437 Kč
ZD Cukrárna	176 523 Kč
Výdaje za automobil paušál	+ 48 000 Kč
Náhrada za automobil	- 46 704 Kč
Nájem	+ 135 948 Kč
Internet	+ 4 188 Kč
Mzdové náklady	- 418 080 Kč
Základ daně (výsledek hospodaření před zdaněním)	80 312 Kč
Zaokrouhlení (na stovky dolů)	80 300 Kč
Daň z příjmů právnických osob (19 %)	15 257 Kč
Výsledek hospodaření po zdanění (ZD – daň z příjmů)	65 055 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2.3 Rozdělení výsledku hospodaření

Jednou z možností, jak naložit s výsledkem hospodaření za období by bylo vyplacení podílů společníkům, nicméně Cukrárna ani Cukrářství by na vyplacení podílů netrvali, jelikož

dostávají mzdu, která pokryje jejich náklady. Pokud by však situace, při níž by k vyplacení podílů nastala, podíl by byl vyplácen ve výši 50 % jednomu společníkovi, pokud by si ve společenské smlouvě neurčili jinak. Z vyplacených podílů by museli příjemci odvést srážkovou daň, která je stanovena ZDP. Avšak platí, že vyplácet podíly společnost smí pouze v případě, že nedojde k úpadku společnosti a výše vyplaceného podílu není vyšší než výše posledního hospodářského výsledku za účetní období zvýšeného o nerozdělený zisk minulých let a zároveň snížený o neuhrazenou ztrátu z minulých let a o příděly do rezervních a jiných fondů, pokud je společnost dle společenské smlouvy tvoří a podkladem pro vyplacení podílů na zisku je účetní závěrka. (Běhounek, 2016).

Nicméně pokud k vyplacení podílů nedojde, je potřeba výsledek hospodaření za zdaňovací období účetně přerozdělit, přičemž má společnost následující možnosti:

- zvýšení základního kapitálu,
- přerozdělení do rezervního fondu,
- přerozdělení do statutárního fondu,
- přerozdělení do ostatních fondů,
- přesun výsledku hospodaření do nerozděleného zisku z minulých let.

Zvýšení ZK je podmíněno návrhem na zápis o zvýšení do OR a oficiálně se zvýší ZK až dnem zapsání do takového rejstříku.

4.3. Komparace výhodnosti forem podnikání

Při porovnání, zda je výhodnější založit s. r. o. nebo zůstat nadále v podnikání jako OSVČ, se vychází z daňového zatížení a výše sociálního a zdravotního pojištění podnikatelů, jelikož tento aspekt považují za nejdůležitější při rozhodování, zda změnit právní formu podnikání či nikoliv. Podnikatelé nekladou příliš důraz na výši zisku, jelikož potřebné náklady FO jsou zajištěny v případě společnosti výplatou mzdy, zatímco jako OSVČ jsou výdaje podnikatele uskutečňovány prostřednictvím osobní spotřeby podnikatele, není tedy pro Cukrárnu ani Cukrářství prioritní vytvářet zisk, avšak předpokládá se, že zisk by byl vykazován a společnost by nevykazovala ztrátu.

Srovnání daňového zatížení jednotlivých forem podnikání a výše SP a ZP je provedeno pro přehlednost prostřednictvím tabulky 4.6 Komparace OSVČ a společnosti s ručením omezeným. V případě OSVČ se jedná o součet daňové povinnosti a povinnosti na SP a ZP obou

podnikatelů a u společností se v SP a ZP uvádí celková suma na pojištění hrazené zaměstnancem i zaměstnavatelem za oba jednatele neboli za Cukrárna i Cukrářství dohromady.

Tab. 4.6 Komparace OSVČ a společnosti s ručením omezeným

	OSVČ	S. r. o.
Daň z příjmů FO	3 855 Kč	13 020 Kč
Daň z příjmů PO	–	15 257 Kč
Sociální pojištění	52 117 Kč	98 280 Kč
Zdravotní pojištění	45 744 Kč	42 120 Kč
Daň z podílu na zisku	–	0 Kč
Celkem	101 716 Kč	168 677 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Dle srovnávací tabulky 4.6 jsme dosáhli dvou celkových částek za SP, ZP a daňovou povinnost, přičemž nám vyplynulo, že celkové náklady v případě s. r. o. jsou o 66 961 Kč vyšší, než je tomu v případě právní formy OSVČ. V případě OSVČ nevykazujeme částku za DPPO ani daň z podílu na zisku. Vzhledem k tomu, že by společnost nevyplácela podíl na zisku, nemohlo dojít k výpočtu daní z takové částky. U SP vykazují OSVČ úsporu v hodnotě 46 163, avšak u ZP dochází k úspoře u s. r. o. v částce 3 624 Kč.

Přestože dle daňového zatížení a povinnosti vůči SP a ZP se jeví OSVČ jako výhodnější, je třeba si připomenout, že přechod z jedné formy podnikání na druhou je ovlivněn mnoha faktory, ať už to je administrativa, očekávaný zisk, ušetřené náklady, počet zakladatelů či společníků, výše ručení a jeho rozsah za závazky apod. Například v našem případě by dosáhl podnikatel Cukrárna k úspoře nákladů, jelikož při založení s. r. o. s jednou provozovnou zaniká povinnost platit nájem a internetové připojení v celkové částce 140 136 Kč, což lze považovat za aspekt, který by mohl vyvážit nepříznivý daňový faktor. Avšak v souvislosti se vznikem pouze jedné provozovny může nastat situace, kdy z důvodů opuštění lokality ve městě výrazně poklesnou výnosy/příjmy a společnost by se mohla dostat do ztráty.

Všeobecně tedy nelze říci, zda je pro podnikatele Cukrárna a Cukrářství výhodnější založit s. r. o., avšak pokud daňový aspekt zůstane nejdůležitějším faktorem, je pro OSVČ výhodnější zůstat v současné situaci beze změny právní formy podnikání.

5. ZÁVĚR

Každá forma podnikání má své výhody i nevýhody a je zcela na dané osobě, aby si vybrala pro sebe nejvíce vhodnou volbu, proto je třeba si pamatovat, že nelze rozhodovat pouze na základě jednoho aspektu, ale je třeba vzít v úvahu i jiné faktory jako je administrativní náročnost nebo otázka počtu zakladatelů. Kolegialita dvou samostatných podnikatelů někdy vyústí v nápad založit společnost, přičemž konečné rozhodnutí by mělo padnout až po pečlivé úvaze obou podnikatelů. V bakalářské práci bylo cílem nejen srovnání podnikání dvou osob samostatně výdělečně činných a společnosti s ručením omezeným na základě daňového aspektu společně s náklady na sociální a zdravotní pojištění, ale i deskripce těchto aspektů, včetně popisu a srovnání aspektů účetních a právních.

V první části byl pomocí metody deskripce objasněn pojem OSVČ, podnikání a podnikatel včetně druhů živností a způsobů získání živnostenského oprávnění. Následoval popis a způsob stanovení vyměřovacího základu a výpočtu záloh nejprve u zdravotního a poté sociálního pojištění, dále byla uvedena základní fakta o daňové evidenci a způsobu rozlišování daňově uznatelných a neuznatelných výdajů, přičemž došlo k rozšíření o informace týkajících se automobilu a výdajů za něj využívaného v podnikání a uplatňování výdajů za energie v případě provozovny umístěné v místě bydliště podnikatele. Celou problematiku OSVČ v bakalářské práci uzavírá postup výpočtu daně z příjmů právnických osob včetně přehlednějšího zobrazení v tabulce.

V části věnované teoretickým aspektům s. r. o. se popisuje obecná charakteristika daného typu společnosti, následně přecházející do problematiky vzniku a založení s. r. o. včetně deskripce společenské smlouvy či zakladatelské listiny společně s povinnými a doporučenými náležitostmi. Informace týkající se základního kapitálu, který OSVČ nevytváří, jsou v práci rozvedeny především v oblasti jeho zvyšování. Následuje důležitá, a OSVČ se netýkající, problematika orgánů s. r. o., jejich tvorba a způsob jakým jednatelé, valná hromada a případně dozorčí rada mohou či dokonce musí ovlivňovat dění ve společnosti. Pro postup výpočtu daně z příjmů právnických osob, který dílčí část práce věnovanou s. r. o. uzavírá, bylo prvně žádoucí charakterizovat základy účetnictví, především oblast výsledku hospodaření.

V praktické části bakalářské práce došlo k volbě výhodnosti právních forem podnikání prostřednictvím analýzy a komparace dvou podnikatelů v současnosti podnikajících v oblasti cukrářství a pekařství jako OSVČ Cukrárna a OSVČ Cukrářství, kteří zvažují založení s. r. o., přičemž Cukrárna si pronajímá prostory pro svou činnost a používá ke své činnosti soukromý

automobil, kdy si výdaje za něj uplatňuje pomocí paušálu, zatímco Cukrářství využívá k podnikání prostory místa svého bydliště a automobil nevyužívá. Vycházelo se ze skutečností zanesených v daňové evidenci obou OSVČ za poslední kalendářní rok, kdy se využily pro výpočet sociálního a zdravotního pojištění včetně daňových povinností. Následně pro možnost srovnání se použily stejné údaje k vytvoření s. r. o., přičemž se vykázané příjmy považovaly za výnosy a výdaje za náklady společnosti. Vypočtené sociální a zdravotní pojištění podnikatelů jako jednatelů, tedy zaměstnanců, společnosti včetně čisté mzdy vytvořily mzdové náklady společnosti. Vzhledem k faktu, že podnikatelé v případě změny formy podnikání trvají pouze na jedné provozovně v místě bydliště Cukrářství, odpadly náklady za nájem prostor Cukrárny a platby za internet. Proběhla také změna způsobů uplatňování výdajů/nákladů za automobil z paušálu na náhradu za použití automobilu. Ze základu daně upraveného o tyto uvedené skutečnosti se vypočetla daňová povinnost společnosti. Skrže – pro větší přehlednost – vytvořenou tabulku v závěru praktické části proběhla komparace celkových vynaložených prostředků na daňové aspekty a na sociální a zdravotní pojištění, ze které jasně vyplývá, že pro podnikatele Cukrárna a Cukrářství je výhodnější i nadále pokračovat v ekonomické činnosti v nezměněné formě podnikání jako dvě samostatné osoby výdělečně činné.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborné knihy:

BĚHOUNEK, Pavel. *Společnost s ručením omezeným 2016 – prakticky včetně účetnictví a daní*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2016. 368 s. ISBN 978-80-7554-037-9.

ČERVINKA, Tomáš. *Zdravotní pojištění 2018: zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ: s komentářem a příklady*. 9. vyd. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2018. 167 s. ISBN 978-80-7554-130-7.

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2018*. 15. vyd. Praha: Grada Publishing, 2018. 141 s. ISBN 978-80-271-0869-5.

HAKALOVÁ, Jana a Yveta PŠENKOVÁ. *Daňová evidence. Teorie a praxe*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 128 s. ISBN 978-80-7552-239-9.

JOSKOVÁ, Lucie, Jan ŠAFRÁNEK, Pěva POKORNÁ, Pavel PRAVDA a Markéta PRAVDOVÁ. *Nová společnost s ručením omezeným: právo, účetnictví, daně*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 232 s. ISBN 978-80-247-5837-4.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelských subjektů I*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2012. 120 s. ISBN 978-80-248-2905-0.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelských subjektů II*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2013. 224 s. ISBN 978-80-248-3141-1.

KUČEROVÁ, Dagmar. *Máte kancelář nebo sklad v bytě? Dejte si do výdajů platby za energie*. [online]. Copyright © 2007–2018. Podnikatel.cz, Aktualizováno 15. 09. 2011. [cit. 10. 04. 2018] ISSN 1802-8012. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/dejte-si-do-vydaju-platby-za-energie/>

PIKAL, Václav. *Automobil (nejen) v podnikání*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 155 s. ISBN 978-80-7478-705-8.

PILÁTOVÁ, Jana. *Zákon o účetnictví 2017 s komentářem: s účinností od 1.1.2017*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2017. 104 s. ISBN 978-80-271-0430-7.

REDAKCE. *Jak vybrat živnost? Projděte si jejich jednotlivé druhy*. [online]. Copyright © 2007–2018. Podnikatel.cz, Aktualizováno 16. 01. 2018. [cit. 24. 02. 2018]. ISSN 1802-8012. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/jakou-vybrat-zivnost/>

ŠEBESTÍKOVÁ, Viola. *Účetní operace kapitálových společností (daňové a právní souvislosti)*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 256 s. ISBN 978-80-247-4018-8.

VESECKÝ, Zdeněk. *Jak na umístění provozovny a podnikání z domova*. [online]. Copyright © 2007–2018. Podnikatel.cz, Aktualizováno 02. 10. 2015. [cit. 10. 04. 2018]. ISSN 1802-8012. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/jak-na-umisteni-provozovny-a-podnikani-z-domova/>

ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení 2018: zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ, dobrovolně důchodově pojištěných : s komentářem a příklady*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2018. 159 s. ISBN 978-80-7554-127-7.

Elektronické a ostatní zdroje:

COUFALOVÁ, Renáta. *Komparace výhodnosti podnikání prostřednictvím osoby výdělečně činné a společnosti s ručením omezeným*. Ostrava 2017. Bakalářská práce. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Fakulta ekonomická, Katedra účetnictví a daní.

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. *Druhy SVČ*. [online]. Aktualizováno v prosinci 2017. [cit. 19. 02. 2018] Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/druhy-svc/>

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. *Zálohy na pojistné na důchodové pojištění*. [online]. Aktualizováno v prosinci 2017. [cit. 19. 02. 2018] Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/platba-pojistneho/zalohy-na-pojistne-na-duchodove-pojisteni.htm>

I PODNIKATEL. *Kdo je osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ)*. [online]. Aktualizováno 14. 02. 2011. [cit. 20. 12. 2017] Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Pravo/kdo-je-osoba-samostatne-vydelecne-cinna-osvc.html>

KONEČNÁ, Jana. *Jakpodnikat.cz. Paušál na dopravu*. [online]. Aktualizováno 24. 02. 2017. [cit. 01. 03. 2018] Dostupné z: <http://www.jakpodnikat.cz/pausalni-vydaje-auto.php>

VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA ČESKÉ REPUBLIKY. *OSVČ – minimální výše záloh* [online]. © 2018 VZP ČR [cit. 19. 02. 2018] Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika/osvc/osvc-minimalni-vyse-zaloh>

VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA ČESKÉ REPUBLIKY. *OSVČ – vyměřovací základ* [online]. © 2018 VZP ČR [cit. 19. 02. 2018] Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika/osvc/vymerovaci-zaklad>

Zákony:

Zákon č. 455 ze dne 2. října 1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 87, s. 2122-2160. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=455/1991&typeLaw=vsechno&what=Cislo_zakona_smlouvy

Zákon č. 513 ze dne 5. listopadu 1991 Sb., obchodní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 98, s. 2474-2565. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=513/1991&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Zákon č. 563 ze dne 12. prosince 1991 Sb., o účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 107, s. 2802-2810. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=563/1991&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 Sb., občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 33, s. 1026-1365. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=89/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Zákon č. 90 ze dne 25. ledna 2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 34, s. 1370-1482. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=90/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Zákon české národní rady č. 586 ze dne 20. listopadu 1992 Sb., o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117, s. 3474-3491. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=586/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

SEZNAM ZKRATEK

ČSSZ	Česká zpráva sociálního zabezpečení
DE	daňová evidence
DPFO	daň z příjmů fyzických osob
DPH	daň z přidané hodnoty
DPPO	daň z příjmů právnických osob
FO	fyzická osoba
NOZ	nový občanský zákoník
OR	obchodní rejstřík
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
PHM	pohonné hmoty
PO	právnická osoba
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SP	sociální pojištění
ZD	základ daně
ZDP	zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
ZK	základní kapitál
ZOK	zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích
ZOÚ	zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
ZP	zdravotní pojištění
ŽZ	zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. 5. 2018

.....
Lucie Gryczová

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Peněžní deník OSVČ Cukrářství

Příloha č. 2 Peněžní deník OSVČ Cukrárna